

Ungdomars arbetsmarknadssituation – en europeisk jämförelse

The labour market situation for youth – a European comparison

I korta drag

Temarapporten för första kvartalet 2013 beskriver ungdomars arbetsmarknads-situation ur ett internationellt perspektiv. Främst görs jämförelser för de centrala måtten sysselsättning, arbetslöshet och arbetskraftstal. Dessa mått kvalificeras ytterligare genom uppdelning i yngre och äldre ungdomar samt studerande och icke-studerande. För utvalda länder lyfts även andra mått fram som är viktiga för att förstå ungdomars arbetsmarknadssituation. Ett syfte med rapporten är att förtydliga och reda ut några av de missuppfattningar som funnits kring ungdomars arbetsmarknad.

- Sverige har en hög ungdomsarbetslöshet internationellt sett. 2011 var arbetslösheten i åldrarna 15-24 år 22,8 procent. Lägst ungdomsarbetslöshet i de undersökta länderna hade Nederländerna med 7,7 procent. Högst ungdomsarbetslöshet var det i Spanien, 46,4 procent.
- Arbetslösheten var högre i åldern 15-19 än 20-24 år i samtliga undersökta länder. Skillnaderna mellan länderna var som störst i den yngre ålderskategorin, medan ländernas arbetslöshetstal konvergerade i äldre åldersgrupper. Skillnaderna mellan länderna var större bland studerande än bland icke-studerande.
- Det internationella måttet NEET (not in employment, education or training) är en annan indikator på ungdomars arbetsmarknadssituation. Det visar andelen som varken arbetar, studerar eller går ett arbetsmarknadspolitiskt program. Bland svenska ungdomar var det 7,5 procent år 2011. Det gör att Sverige tillhörde den grupp länder som hade lägst andel personer i denna grupp.
- Lärlingar som får lön klassificeras som sysselsatta i AKU. I länder med utbredda lärlingsprogram där deltagarna får lön, så som Tyskland och Österrike, gör detta att arbetslöshetstalet hålls tillbaka. Till skillnad från

Anna Broman, SCB, tfn 08 – 506 944 62, anna.broman@scb.se
Daniel Samuelsson, SCB, tfn 08 – 506 949 78, daniel.samuelsson@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

Serie AM – Arbetsmarknad 110 SM. Utkom den 5 juni 2013.
URN:NBN:SE:SCB-2013-AM110SM1302_pdf
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

flertalet övriga länder har Sverige mycket få lärlingar, och inte heller någon lagstiftning om att lärlingar ska erhålla lön.

- I länder där studiemedel inte betalas ut under sommaren ökar incitamenten att söka sommarjobb. Andelen ungdomar som söker arbete, och även andelen avvaktare av de arbetslösa är högre under första halvåret, främst under andra kvartalet, i Sverige, Finland och Island, länder där studiemedel inte betalas ut sommartid.
- Sverige hade en relativt låg andel, 20 procent, långtidsarbetslösa ungdomar i ett internationellt perspektiv. 32 procent av svenska arbetslösa ungdomar var arbetslösa under mindre än en månad år 2011. Det kan jämföras med 11 procent i Nederländerna.
- Ett annat mått i AKU är hur personer själva betraktar sig. En stor andel av de svenska arbetslösa ungdomarna, 41,5 procent, betraktade år 2011 studier som sin huvudsakliga verksamhet. Bland arbetslösa studerande ungdomar betraktade 28,6 procent sig som arbetssökande och bland arbetslösa icke-studerande var det 86,7 procent.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	5
Inledning	5
Begrepp och definitioner	6
Ungdomars arbetsmarknad i EU27, Norge och Island	8
Arbetskraften och dess sammansättning	8
Arbetslöshet	10
Personer som varken arbetar, studerar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program (NEET)	12
Arbetsmarknadssituationen i nio utvalda länder, en jämförelse mellan studerande och icke-studerande	15
Arbetskraften och dess sammansättning	17
Arbetslöshet	19
Arbetslöshetstalet säger inte allt	21
Arbetslöshetstidens längd	21
Anknytningsgrad till arbetsmarknaden	24
Personer som avvaktar arbete inom tre månader	25
Ytterligare aspekter för Sverige	28
Arbetslöshetstalet 2001-2012	28
Vad betraktade de arbetslösa ungdomarna sig som?	29
Typ av tidsbegränsad anställning	31
Tabeller	33
Ungdomars arbetsmarknad i EU27, Norge och Island	33
1. Arbetskraftstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.	33
2. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.	34
3. Andel i befolkningen som varken arbetar, studerar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.	35
Arbetsmarknadssituationen i nio utvalda länder, en jämförelse mellan studerande och icke-studerande	36
4. Arbetskraftstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.	36
5. Sysselsättningsgraden bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.	36
6. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.	37
7. Andel personer i åldern 15-24 år som var ej i arbetskraften efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.	37
8. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.	37
9. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år som var studerande efter ålder, 2011. Procent.	38
10. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år som <i>inte</i> var studerande efter ålder, 2011. Procent.	38

11. Anknyningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.	39
12. Anknyningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år som var studerande efter ålder, 2011. Procent.	39
13. Anknyningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år som <i>inte</i> var studerande efter ålder, 2011. Procent.	40
14. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.	40
15. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som var studerande och som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.	41
16. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som <i>inte</i> var studerande och som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.	41
17. Andel av sysselsatta studerande och av sysselsatta totalt i åldern 15-24 år som klassificerades som sysselsatta på grund av att de var lärlingar, 2011*. Procent	42
Ytterligare aspekter för Sverige	43
18. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 och 25-74 år efter kön, 2001-2011. Procent.	43
19. Typ av tidsbegränsad anställning, andel av personer med tidsbegränsad anställning i åldern 15-24 år efter studerande/inte studerande, 2011. Procent.	43
20. Huvudsaklig verksamhet utifrån vad arbetslösa i åldern 15-24 år betraktar sig som, efter studerande/inte studerande, 2011. Procent.	43
Fakta om statistiken	44
Dataunderlag	44
Definitioner och förklaringar	44
Så görs statistiken	45
Statistikens tillförlitlighet	46
Bra att veta	46
In English	47
Summary	47
List of tables	48
List of terms	49

Statistiken med kommentarer

Inledning

I de kvartalsvisa statistiska meddelandena (SM) från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) beskrivs arbetsmarknadssituationen för befolkningen i åldern 15-74 år. Utöver denna beskrivning infördes under det första kvartalet 2009 en mer fördjupad beskrivning av ett specifikt ämne i form av ett tema.

Temarapporten för första kvartalet 2013 behandlar ungdomars arbetsmarknads-situation i ett internationellt perspektiv. Rapporten beskriver hur europeiska länders arbetsmarknad skiljer sig åt för personer i åldern 15-24. Framförallt beskrivs de centrala måtten arbetslöshet, sysselsättning och arbetskraftstal. Då arbetslöshetstalet inte ensamt kan beskriva ungdomars förutsättningar på arbetsmarknaden lyfts därutöver vissa kompletterande mått fram för att belysa hur olika förutsättningarna är i nio utvalda länder. Slutligen görs ytterligare beskrivningar av situationen i Sverige.

Rapporten är kopplad till studien *Ungdomsarbetslöshet – jämförbarhet i statistiken mellan ett antal europeiska länder* som publicerades i april 2013. Den studien visade att jämförbarheten i statistiken över ungdomsarbetslöshet är mycket god mellan de nio länder som studerades. Dessa nio länder lyfts också fram i denna rapport. Arbetskraftsundersökningarna är väl harmoniserade och följer ILO:s definitioner och regelverk samt Eurostats rekommendationer. De skillnader som påvisades vad gäller bland annat målpopulation, definitioner och bortfall är av marginell betydelse och påverkar inte den övergripande bilden av arbetsmarknaden. Skillnaderna i arbetslöshetsnivå mellan länderna måste därför istället förklaras av institutionella skillnader mellan länderna.

Begrepp och definitioner

Statistiken som framställs genom AKU är föremål för internationell samordning och bygger på International Labour Organization's, (ILO) konvention över arbetsmarknadsstatistiken. Undersökningen är således anpassad till internationella krav. Inom det Europeiska samarbetet (ESS) går undersökningarna under namnet Labour Force Survey, LFS. I statistiksamarbetet ingår EU:s medlemsländer, kandidatländer samt EFTA-länderna dit bland andra Norge och Island hör. Lagstiftningen syftar bland annat till en gemensam tillämpning av ILO:s begrepp.

I publikationen Bakgrundsfakta för arbetsmarknads- och utbildningsstatistik 2013:1, Ungdomsarbetslöshet - Jämförbarhet i statistiken mellan ett antal europeiska länder påvisades att jämförbarheten i statistiken som produceras av arbetskraftsundersökningarna är mycket god, framförallt vad gäller de mest centrala måtten sysselsättning, arbetslöshet och arbetskraften. Inom LFS klassificeras samtliga individer i urvalet som antingen sysselsatta, arbetslösa eller ej i arbetskraften, tre grupper som är varandra ömsesidigt uteslutande. Sysselsatt är den som utfört minst en timmas arbete under referensveckan. För att klassificeras som arbetslös krävs att du inte är sysselsatt och att du sökt och kan ta arbete, alternativt att du avvaktar ett arbete som påbörjas inom tre månader. Personer som varken klassificerats som sysselsatta eller arbetslösa klassificeras som ej i arbetskraften.

Sysselsättningsgraden beräknas som andelen sysselsatta i befolkningen, medan arbetslöshetsstalet är antalet arbetslösa i förhållande till antalet personer i arbetskraften, det vill säga sysselsatta och arbetslösa.

Arbetslöshetsstalet beror således främst på antalet arbetslösa, men även på antalet personer i arbetskraften. Detta gör att även fördelningen inom arbetskraften spelar roll för nivån på arbetslöshetsstalet. Givet att det i ett land finns faktorer inom utbildningssystemet som gör att personer genom sitt deltagande klassas som sysselsatta påverkas såväl storleken på arbetskraften som fördelningen inom den. Personer som annars kanske inte arbetat eller sökt arbete, det vill säga varit utanför arbetskraften, och även personer som sökt men inte lyckats hitta ett arbete hamnar genom en sådan aktivitet i gruppen sysselsatta. Detta kan utgöra en förklarande faktor för varför arbetslöshetsnivåerna skiljer sig mellan länder.

En vanlig missuppfattning om hur arbetslöshetsmättet ska tolkas är att en ungdomsarbetslöshet på cirka 25 procent innebär att var fjärde ungdom är arbetslös. Det stämmer inte.

Eftersom arbetslöshetsstalet tas fram i förhållande till arbetskraften och inte i förhållande till det totala antalet personer i befolkningen är den korrekta tolkningen istället att en fjärdedel av arbetskraften är arbetslös. 2011 tillhörde drygt hälften av ungdomarna i Sverige arbetskraften, resten var till exempel studerande som inte efterfrågade arbete. Om vi räknar de arbetslösa ungdomarnas andel av hela den unga befolkningen i Sverige var den cirka 12 procent år 2011, alltså var drygt var tionde ungdom arbetslös. Detta kan jämföras med arbetslöshetsstalet som 2011 var 22,8 procent.

Studerandes roll för måttet på ungdomsarbetslöshet har varit föremål för diskussion. Eftersom definitionerna av arbetslöshet och sysselsättning inte beror på huruvida en person är studerande eller ej, kan en studerande klassas som såväl sysselsatt, arbetslös eller som utanför arbetskraften. Det som avgör klassificeringen är istället om urvalspersonen har utfört arbete eller om urvalspersonen har sökt arbete, precis som för den som inte är i utbildning.

Ytterligare definitioner och förklaringar finns i avsnittet *Fakta om statistiken* i slutet av denna rapport.

Ungdomars arbetsmarknad i EU27¹, Norge och Island

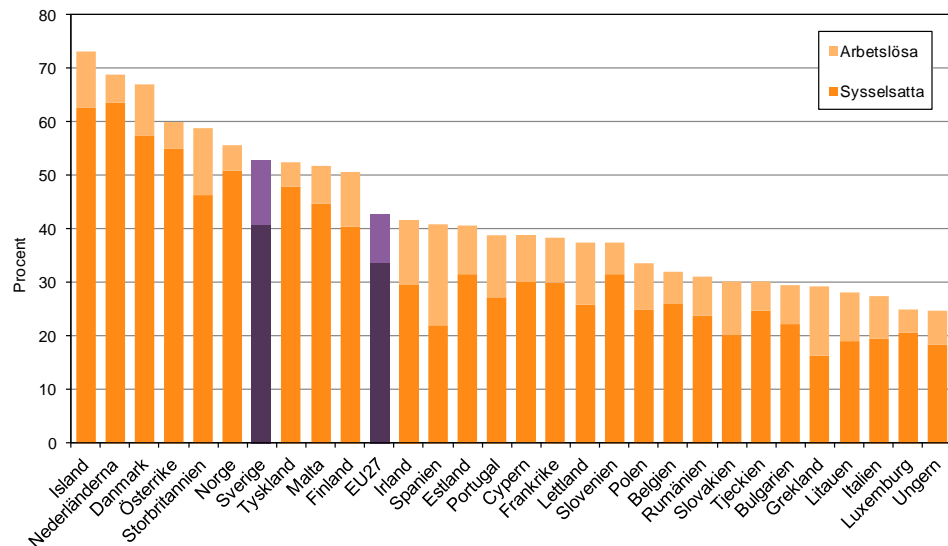
I detta avsnitt ges en övergripande bild av arbetsmarknaden för ungdomar i EU27 samt Norge och Island. Här visas arbetskraftstalet uppdelat i sina beståndsdelar sysselsatta och arbetslösa och hur arbetslöshetsnivåerna skiljer sig mellan länderna. Då skillnaderna är stora vad gäller individernas förutsättningar och omständigheter som kan påverka arbetskraftsdeltagandet görs en uppdelning av hela ungdomsgruppen 15-24 år också i mindre delgrupper; 15-19 och 20-24 år.

Arbetskraften och dess sammansättning

Som beskrevs i föregående avsnitt beräknas arbetslösheten som en kvot mellan arbetslösa och arbetskraften. För att förstå skillnaderna i arbetslöshetsnivå är det därför särskilt intressant att beakta arbetskraftens storlek.

Diagram 1

Arbetskraftstalet, uppdelat på sysselsatta och arbetslösa, bland personer i åldern 15–24 år², 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

I diagram 1 illustreras arbetskraftstalet, det vill säga antalet personer i arbetskraften i förhållande till befolkningen. Detta ger också en generell bild av hur just ungdomars situation på arbetsmarknaden ser ut. Här visas arbetskraften år 2011 uppdelad i sysselsatta och arbetslösa i EU27 samt Norge och Island.

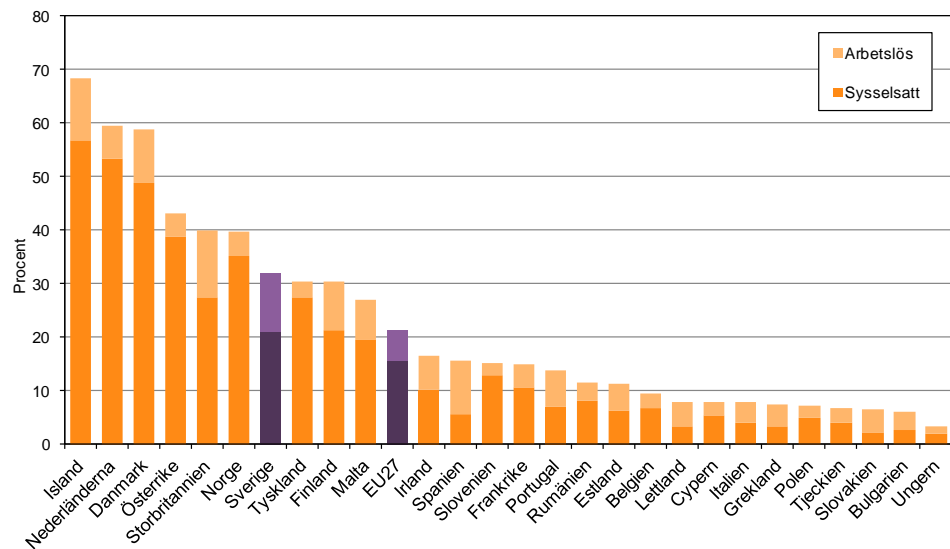
Av diagrammet framgår att arbetskraftsdeltagandet skiljde sig väsentligt mellan de olika länderna. Island med 73,1 procent, Nederländerna med 68,8 procent och Danmark 67,1 procent hade alla ett tämligen högt arbetskraftsdeltagande i ungdomsgruppen. I Sverige var arbetskraften drygt 50 procent av befolkningen 15-24 år, vilket var något högre än EU-genomsnittet på 42,8 procent. Italien, Luxemburg och Ungern var de länder med lägst arbetskraftsdeltagande och i de två sistnämnda var mindre än en fjärdedel av befolkningen 15-24 år en del av arbetskraften.

¹ EU27 är EU:s medlemsstater. EU har haft 27 medlemsstater sedan 1 januari 2007.

² I Storbritannien och Island ingår inte 15-åringar i målpopulationen. De redovisade siffrorna gäller således åldersgruppen 16-24 för dessa länder. För Italien klassificeras 15-åringar som utanför arbetskraften, men arbetslöshetsstalet beräknas med avseende på åldersgruppen 15-24.

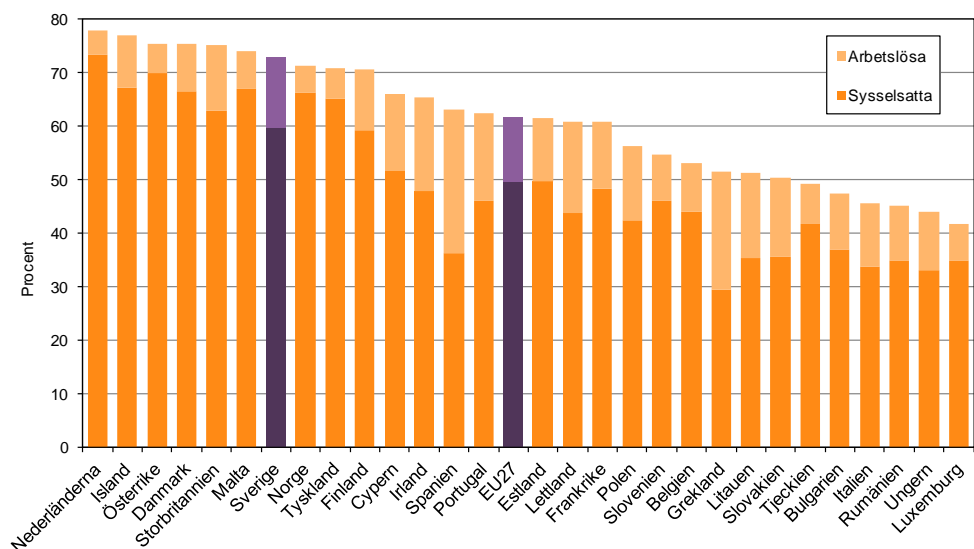
De tre länder med högst arbetskraftsdeltagande var också de tre länder där sysselsättningsgraden, det vill säga andelen sysselsatta i befolkningen, var som högst. För Island och Nederländerna var över 60 procent av ungdomarna sysselsatta. Lägst sysselsättningsgrad hade Grekland med 16,3 procent, Ungern med 18,3 procent och Litauen med 19,1 procent. Sverige hade en sysselsättningsgrad på 40,9 procent i ungdomsgruppen. Det kan jämföras med snittet för EU27 som låg på 33,7 procent.

Diagram 2
Arbetskraftstalet, uppdelat på sysselsatta och arbetslösa, bland personer i åldern 15–19 år, 2011. Procent³

Källa: Eurostat, LFS.

Diagram 3
Arbetskraftstalet, uppdelat på sysselsatta och arbetslösa, bland personer i åldern 20–24 år, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

³ Luxemburg och Litauen har exkluderats då skattningen av arbetslöshet i åldersgruppen 15-19 är alltför osäker i dessa länder.

Diagram 2 och 3 visar arbetskraftsdeltagandet för den yngre åldersgruppen (15-19 år) och den äldre åldersgruppen (20-24). En jämförelse av de båda diagrammen visar att andelen personer i arbetskraften var högre bland de äldre personerna. Skillnaderna mellan länderna i arbetskraftsdeltagande var också mindre i den äldre åldersgruppen. Att länderna skiljer sig åt i högre utsträckning bland 15-19-åringar kan delvis förklaras av att en stor andel av dessa ungdomar var studerande. Detta kommer att beskrivas närmare i nästkommande avsnitt där gruppen studerande jämförs med gruppen icke-studerande för nio utvalda länder.

I Diagram 2 framgår det att Island, Nederländerna och Danmark hade det högsta arbetskraftsdeltagandet bland de yngsta ungdomarna. I dessa länder tillhörde mellan 59 och 68 procent av 15-19-åringarna arbetskraften. I Sverige tillhörde cirka 30 procent av åldersgruppen arbetskraften. I Litauen och Ungern var det under 5 procent av befolkningen 15-19 år som tillhörde arbetskraften.

Diagram 3 visar att det är samma länder som låg i topp bland de äldre ungdomarna som bland de yngre. Nederländerna med 78 procent och Island med 77 procent hade högst arbetskraftsdeltagande bland 20-24-åringarna. Lägst arbetskraftsdeltagande i åldersgruppen hade Ungern med 44 procent och Luxemburg med 42 procent.

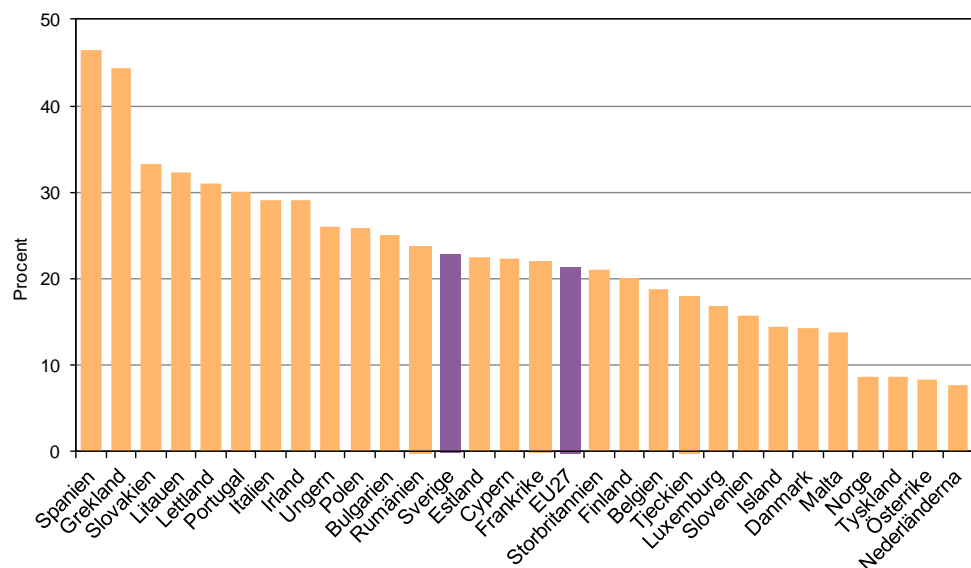
I samtliga länder var sysselsättningsgraden högre bland de äldre ungdomarna än bland 15-19-åringarna. Minst skillnad mellan åldersgrupperna var det i Island och Danmark, medan åldersgrupperna skiljde sig mest i Ungern och Slovakien.

Arbetslöshet

Ungdomsarbetslöshet är ett generellt problem, och arbetslöshetsnivåerna bland ungdomar är högre än bland övriga befolkningen (25-64 år) i samtliga länder (EU27, Norge och Island). Att ungdomsarbetslösheten är högre för ungdomar kan ha flera orsaker. Framförallt är det en grupp som gör sitt intåg på arbetsmarknaden, men det är också en ålderskategori som ägnar sig åt studier i högre utsträckning än övriga befolkningen vilket påverkar ungas incitament och möjligheter att delta på arbetsmarknaden och därmed också arbetskraftstalet.

Diagram 4

Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 år, 2011. Procent

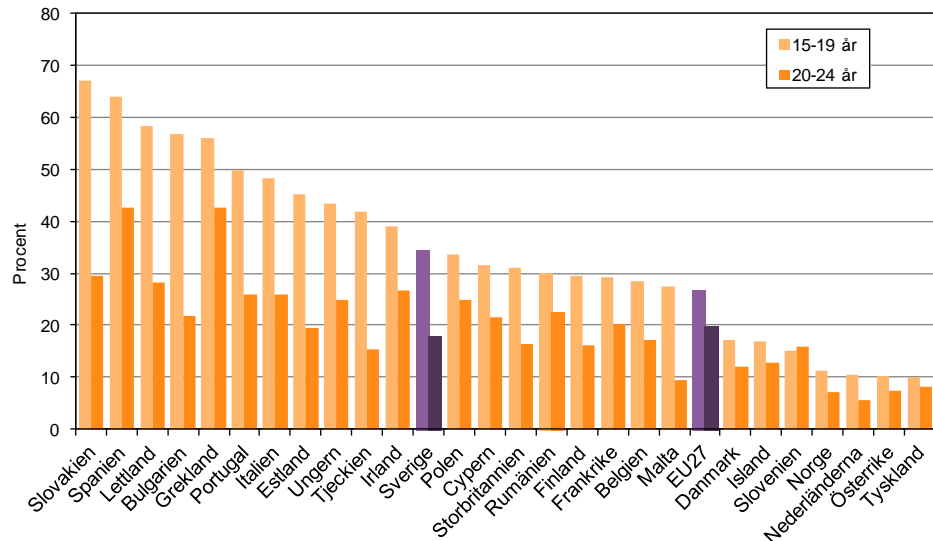

Källa: Eurostat, LFS.

Arbetslöshetstalet för EU27, Norge och Island visas i diagram 4. Två länder, Spanien och Grekland, stod ut från de övriga med arbetslöshetstal för 15-24 åringar på runt 45 procent. Sverige hade 2011 en ungdomsarbetslöshet på 22,8 procent, vilket var något över snittet för EU som låg på 21,3 procent. Fyra län-

der, Norge, Tyskland, Österrike och Nederländerna hade en relativt låg ungdomsarbetslöshet på mellan 7 och 9 procent.

Diagram 5
Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15–19 och 20–24 år, 2011. Procent⁴

Källa: Eurostat, LFS.

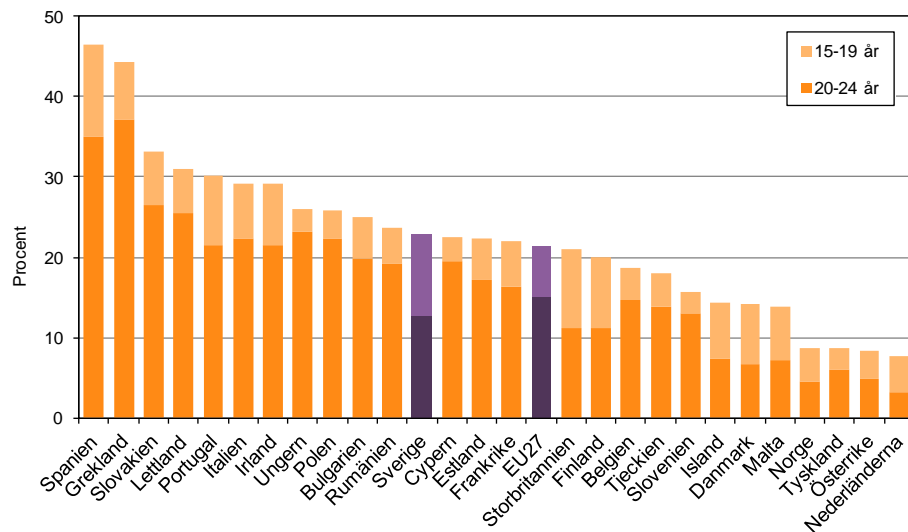
I diagram 5 har ungdomarna delats in i yngre (15-19 år) och äldre (20-24 år). Det visar sig att arbetslösheten var högre bland 15-19-åringar än bland 20-24-åringar i samtliga länder utom Slovenien. Det blir också tydligt i diagrammet att skillnaderna mellan länderna var större bland de yngre ungdomarna än bland de äldre. Skillnaderna mellan åldersgrupperna var som störst i Bulgarien, Tjeckien och på Malta där ungdomsarbetslösheten var mellan 2,6 och 2,9 gånger högre bland de yngre ungdomarna. I Sverige var arbetslösheten 34,3 procent bland personer i åldern 15-19, medan den var 18,0 procent bland 20-24-åringar. Diagrammet visar också att Sverige hade högre ungdomsarbetslöshet än snittet för EU27 bland de yngre ungdomarna, men något lägre än snittet för de äldre. Minst var skillnaderna mellan yngre och äldre ungdomar i Slovenien, Tyskland och Grekland. För Tyskland förklaras detta delvis av att man har omfattande lärlingsprogram för gymnasiet. Lärlingsystem behandlas i nästkommande avsnitt.

En stor del av skillnaderna i arbetslöshet mellan åldersgrupperna beror på att majoriteten i den yngre ålderskategorin fortfarande går på gymnasiet. Detta medför att denna åldersgrupp har en högre andel studerande, vilket i sin tur medför ett lägre arbetsmarknadsdeltagande. Då arbetslöshetstalet är en kvot mellan antalet arbetslösa och arbetskraften gör detta att arbetslösheten blir högre.

Även om arbetslöshetsnivån är högre bland 15-19-åringar så betyder inte det att det är de yngre ungdomarna som utgör merparten av det totala antalet arbetslösa ungdomar 15-24 år.

⁴ Luxemburg och Litauen har exkluderats då skattningen av arbetslöshet i åldersgruppen 15-19 är alltför osäker i dessa länder.

Diagram 6
Arbetslöshetsstalet bland personer 15-24 år, uppdelat på 15-19 och 20-24 år, 2011. Procent⁵

Källa: Eurostat, LFS.

Diagram 6 visar att i de flesta av de jämförda länderna utgjorde 20-24-åringarna merparten av de arbetslösa ungdomarna. Bara i Danmark och Nederländerna var en större andel av de arbetslösa ungdomarna 15-19 år. Skillnaderna i arbetslöshetsnivå var alltså större bland 15-19 åringar, men det var 20-24-åringar som utgjorde majoriteten av de arbetslösa ungdomarna 15-24 år.

Personer som varken arbetar, studerar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program (NEET)

Eurostat har utvecklat flera nya kompletterande mått till ILO:s sysselsättnings- och arbetslöshetsmått. Arbetslöshet är främst ett makroekonomiskt mått som visar att matchningen mellan den som söker arbete och den som erbjuder arbete på arbetsmarknaden har misslyckats. Måttet säger däremot inte vilka sociala omständigheter en person lever under. Såväl arbetslöshetsmålet och sysselsättningsmålet är heterogena mått som innefattar många olika typer av situationer. För att vara sysselsatt krävs en timmes arbete, vilket gör att det bland sysselsatta ingår både personer som arbetar en timma i veckan och personer som arbetar heltid. Samma heterogenitet gäller för de arbetslösa, särskilt i ungdomsgruppen där många studerar eller liknande. Bland de kompletterande indikatorerna ingår bland annat undersysselsatta, latent arbetssökande⁶ mm. I Sverige har AKU sedan 2009 publicerat ett flertal indikatorer för befolkningen ej i arbete⁷.

Ett sätt att få en uppfattning av hur stor andel av ungdomarna som riskerar att ha svårt att komma in på arbetsmarknaden är att titta på det internationella måttet NEET, som står för "Not in employment, education or training", det vill säga personer som varken arbetar, studerar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska program. Med andra ord ingår icke-studerande arbetslösa och personer utanför arbetskraften som inte heller studerar i måttet "NEET".

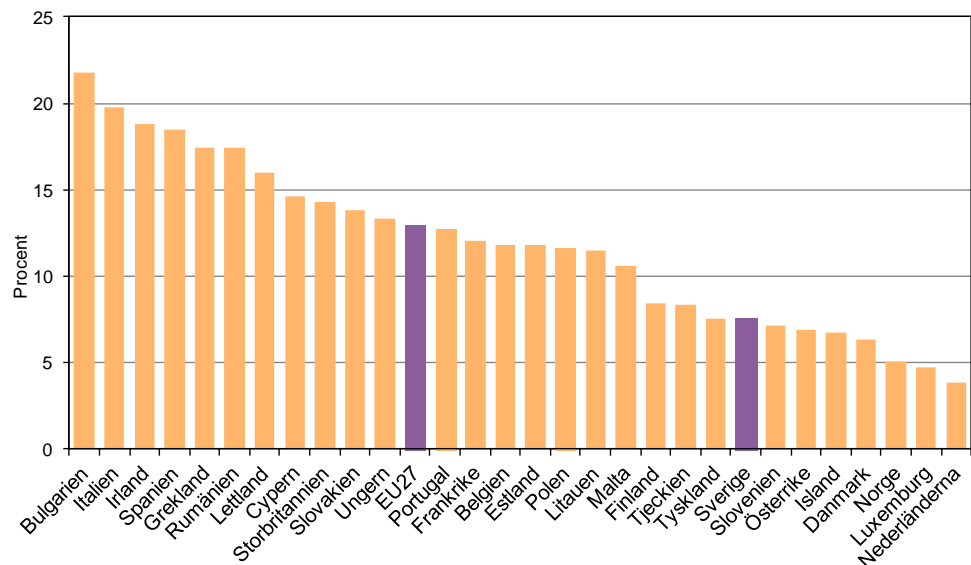
⁵ Luxemburg och Litauen har exkluderats då skattningen av arbetslöshet i åldersgruppen 15-19 är alltför osäker i dessa länder.

⁶ Se avsnittet Fakta om statistiken, Definitioner och förklaringar

⁷ Se avsnittet Fakta om statistiken, Definitioner och förklaringar

Diagram 7

Andel av befolkningen i åldern 15–24 år som varken arbetade, studerade eller deltog i arbetsmarknadspolitiska program, 2011. Procent

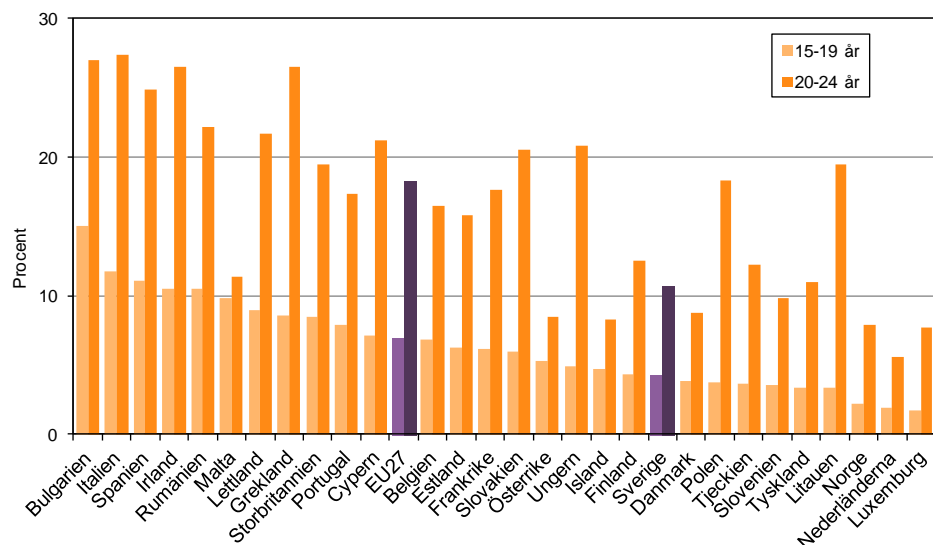

Källa: Eurostat, LFS.

Diagram 7 visar andelen unga som varken arbetade, studerade eller deltog i arbetsmarknadspolitiska program år 2011. I Bulgarien utgjorde denna grupp 21,8 procent av befolkningen 15-24 år. Även i länder som Italien, Irland, Spanien och Grekland och Rumänien var andelen ungdomar i NEET-gruppen hög – över 17 procent. Nederländerna var det land där lägst andel av ungdomarna, 3,8 procent, varken arbetade, studerade eller deltog i arbetsmarknadspolitiska program. Sverige tillhörde den grupp länder som hade lägst andel av ungdomarna i denna grupp, 7,5 procent. Förståelsen av den svenska ungdomsarbetslösheten blir alltså en helt annan än om man endast fokuserar på arbetslöshetsmättet, där även exempelvis personer som studerar och söker extraarbete ingår.

Diagram 8

Andel av befolkningen i åldern 15–19 år och 20-24 år som varken arbetade, studerade eller deltog i arbetsmarknadspolitiska program, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

I diagram 8 visas andelen unga som varken arbetade, studerade eller deltog i arbetsmarknadspolitiska program uppdelat på yngre och äldre ungdomar år

2011. I samtliga länder var det en större andel av de äldre ungdomarna än av 15-19-åringarna som tillhörde NEET-gruppen. Störst skillnad mellan åldersgrupperna var det i Polen, Litauen och Luxemburg. Minst skillnad mellan yngre och äldre ungdomar var det på Malta, i Österrike och Island. I Sverige tillhörde 4,2 procent av 15-19-åringarna gruppen, medan motsvarande siffra för 20-24-åringarna var 10,7 procent. Båda siffrorna låg under snittet för EU27, som var 6,9 respektive 18,2 procent.

Arbetsmarknadssituationen i nio utvalda länder, en jämförelse mellan studerande och icke-studerande⁸

I detta avsnitt ges en fördjupad bild av arbetsmarknaden för ungdomar i de länder som undersöktes i publikationen Bakgrundsfakta 2013:1 om internationell jämförbarhet i statistiken: Sverige, Finland, Danmark, Norge, Island, Storbritannien, Tyskland, Nederländerna och Österrike. Det är också dessa länder som har högst arbetskraftsdeltagande av länderna som presenterades i föregående avsnitt (förutom Malta som hade något högre arbetskraftsdeltagande än Finland).

En uppdelning görs av de arbetslösa ungdomarna i studerande respektive icke-studerande. Dessutom belyses också faktorer som arbetslöshetstidens längd, hur stor andel av de arbetslösa ungdomarna som avvaktar ett arbete som påbörjas inom tre månader, samt om de sysselsatta ungdomarna i huvudsak har en fast eller en tidsbegränsad anställning. På så vis ges en mer kvalificerad bild av sysselsättning och arbetslöshet i ungdomsgruppen.

I föregående avsnitt nämndes att en av huvudförklaringarna till att arbetslöshetstalet skiljer sig mer mellan länderna i den yngre ålderskategorin 15–19 år är att dessa i hög utsträckning går på gymnasiet där en stor andel i vissa länder är lärlingar.

Huruvida en person är studerande eller inte torde påverka dennes incitament och möjligheter att delta på arbetsmarknaden. I detta avsnitt delas därför ungdomsgruppen upp i studerande och icke-studerande för att på så sätt kunna visa att arbetsmarknadssituationen skiljer sig åt mellan dessa grupper. Uppgifter om huruvida en studerande är det på heltid eller deltid samlas normalt sett inte in inom LFS. Därför används här data över om personer är i någon form av formell utbildning, det vill säga som studerar inom det reguljära utbildningssystemet eller ej. I gruppen studerande ingår i denna rapport även personer som studerade men som för närvarande är på lov.

En jämförelse mellan länderna av studerandes arbetsmarknadsdeltagande visar att det faktum att länderna utformat sina utbildningssystem olika påverkar arbetskraftens sammansättning och arbetslöshetstalets storlek. Framförallt är det två faktorer inom utbildningssystemet som tycks påverka mest; omfattningen av lärlingsutbildningar och om studerande erhåller studiemedel under sommaren eller ej.

En lärlings arbetskraftsstatus i arbetskraftsundersökningarna avgörs av huruvida personen får lön från arbetsgivaren eller ej och inte av vilka arbetsuppgifter som utförs. Det är därför viktigt att jämföra hur ländernas lärlingssystem är utformat vad gäller omfattning och om lärlingarna får lön eller ej. I samtliga länder förutom Sverige (och en typ av lärlingsutbildning i Nederländerna) har lärlingar rätt till ett lärlingskontrakt och därmed också lön från arbetsplatsen där utbildningen är förlagd. Lärlingarna blir alltså klassificerade som sysselsatta i alla länder utom Sverige. Detta bidrar på två sätt till att hålla ned arbetslöshetstalet. För det första kan lärlingen som klassificerats som sysselsatt inte samtidigt klassificeras som arbetslös, även om han eller hon söker extraarbete på helger, lov eller liknande. För det andra får detta en effekt på arbetskraftens storlek. Eftersom arbetslöshetstalet är en kvot mellan antalet arbetslösa och antalet personer i arbetskraften bidrar det till att hålla nere arbetslöshetsnivån.

⁸ Arbetskraftsundersökningarna i Sverige uppdaterade den 14 februari alla skattingar för 2010-2012, med anledning av förbättrad beräkningsmetod. Vid tillfället för uttaget från Eurostats databas av siffrorna i detta avsnitt hade dessa förändringar ännu inte gjorts. Således kommer det att vara en marginell skillnad mellan siffrorna för Sverige som återges i detta avsnitt jämfört med dem som nu finns i Eurostats databas. Skillnaderna förändrar dock inte beskrivningen av den svenska arbetsmarknaden.

Tabell 1

Andelen gymnasielärlingar och den totala andelen lärlingar av alla studerande, åldrarna 15–24 år, 2010. Procent

	Andel av gymnasie- studerande som gick en lärlingsutbildning (%)	Andel av det totala antalet studerande som var lärlingar (%)
Danmark	40,5	20,6
Finland	3,4	1,9
Island	n	8,2
Nederländerna	29,7	14,1
Norge	14,4	8,3
Sverige	0,9	0,5
Storbritannien	10,9	6,6
Tyskland	44,3	24,8
Österrike	39,9	23,1

Källa: Statistikbyråerna i de undersökta länderna, egen insamling

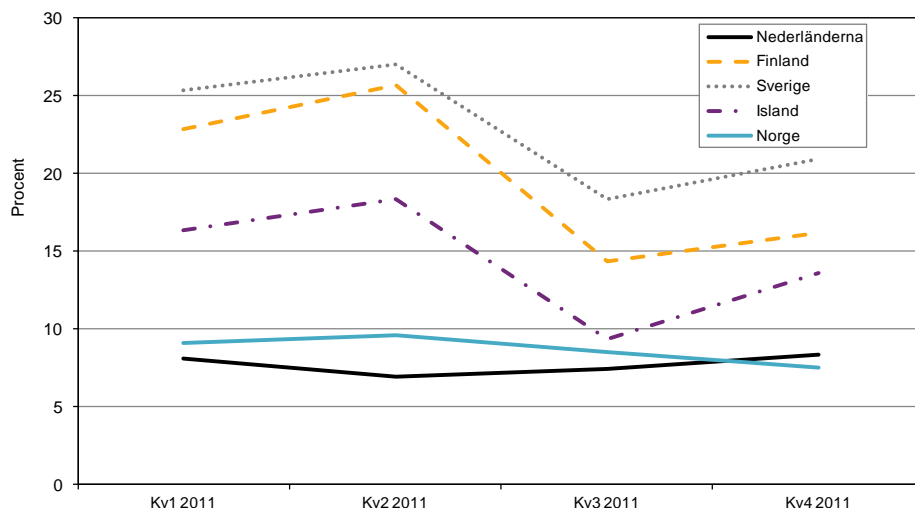
Av tabell 1 framgår att i Tyskland, Österrike och Danmark var över 20 procent av de studerande lärlingar. Detta får en tydlig påverkan på arbetskraftsdeltagandet – i Tyskland och Österrike var över hälften av de sysselsatta studerande sysselsatta genom att de var lärlingar. Motsvarande siffra för Finland, där 1,9 procent av de studerande var lärlingar, är det mindre än var tionde sysselsatt studerande som är sysselsatt på grund av att denne är lärling. (se tabell 17 i avsnittet Tabeller) Finland är det land, vid sidan av Sverige, som har lägst andel lärlingar bland de studerande. I Sverige var under en procent av de studerande lärlingar.

Även studiemedlets utformning påverkar ungdomsarbetslöshetens storlek. Studiemedel som betalas ut under hela året kan leda till att de studerandes arbetsökande är mer jämt fördelat över året, medan studerande i länder där studiemedel inte betalas ut över sommaren är mer benägna att söka feriearbete. Således finns incitament för att arbetskraftsdeltagandet kan vara mer säsongsbetonat i den senare typen av länder.

En genomgång av ländernas utbildningssystem har visat att studiemedel betalas ut under hela året i Storbritannien, Danmark, Tyskland och Österrike. I Sverige, Finland, Island och Nederländerna betalas studiemedel normalt ut 9 månader per år, och i Norge under 10 månader.

Diagram 9

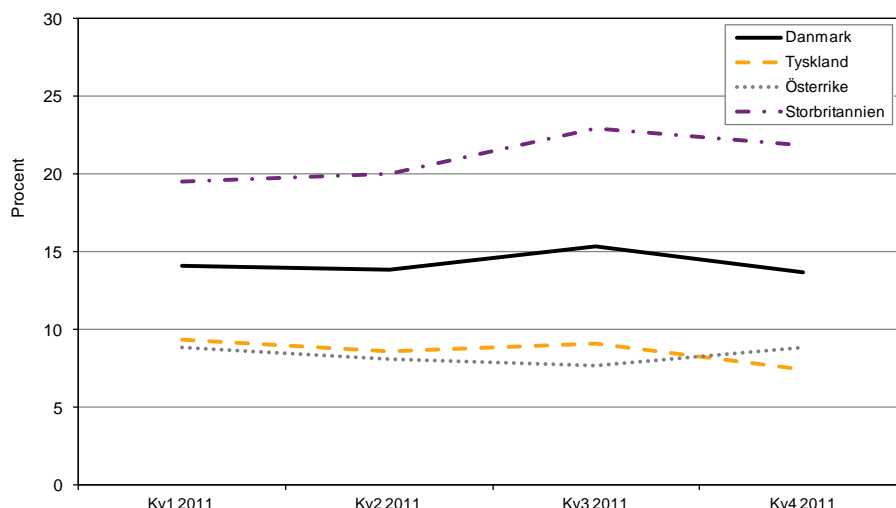
Arbetslösheten bland personer i åldern 15–24 år i länder där studiemedel inte betalas ut under hela året. kvartal 1. 2011 – kvartal 4. 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

Diagram 10

Arbetslösheten bland personer i åldern 15–24 år i länder där studiemedel betalas ut under hela året, kvartal 1, 2011 – kvartal 4, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

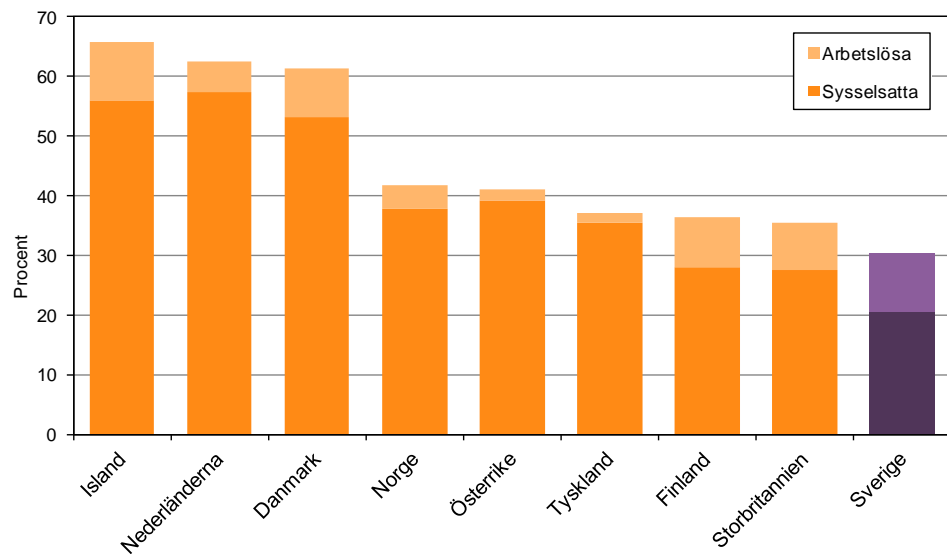
Diagram 9 och 10 visar att arbetslösheten tycks vara mer säsongbetonad i länder där studiemedel inte betalas ut under sommaren. I Norge är denna effekt mindre än för Sverige, Island och Finland, vilket kan bero på att studiemedlet betalas ut under något fler månader, samt att det är högre än i övriga länder. I Nederländerna däremot tycks ingen tydlig säsongseffekt uppstå trots att studiemedel inte betalas ut under sommaren.

Arbetskraften och dess sammansättning

I diagram 11 och 12 visas hur arbetsmarknadsdeltagandet ser ut för den studerande respektive icke-studerande befolkningen. Diagrammen visar arbetskraften för de båda grupperna och är uppdelade i sysselsatta och arbetslösa. Jämför man dessa är det tydligt att andelen personer utanför arbetskraften var avsevärt större i gruppen studerande än icke-studerande. Skillnaderna mellan länderna var också större i gruppen studerande än icke-studerande, vilket delvis kan förklaras av skillnader i utbildningssystemens utformning.

Diagram 11

Arbetskraften, uppdelat på sysselsatta och arbetslösa, bland personer i åldern 15–24 år som var *studerande*, 2011. Procent

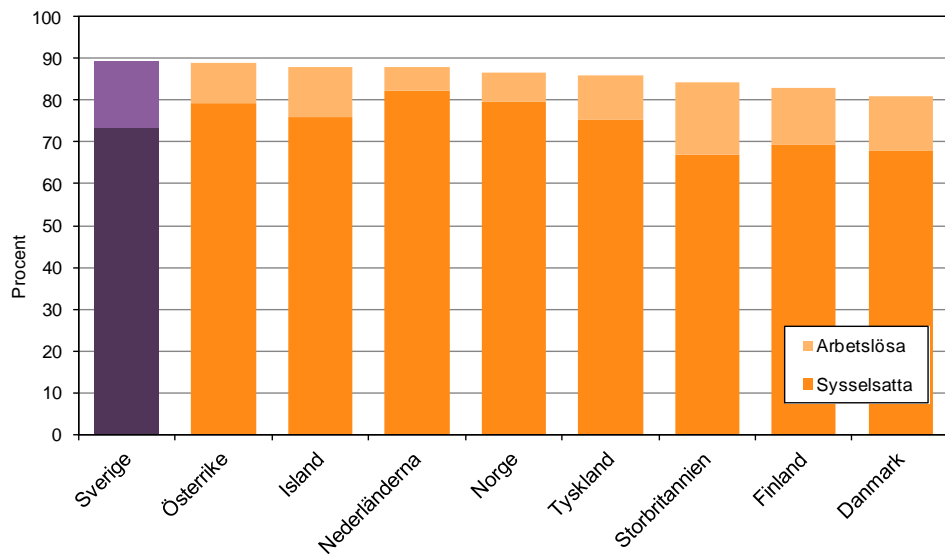
Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

De länder som hade högst arbetskraftsdeltagande bland studerande personer i åldern 15–24 år var Island, Nederländerna och Danmark, vilket visas i diagram 11. I dessa länder var mer än sex av tio personer i formell utbildning antingen sysselsatta eller arbetslösa. För övriga länder, förutom Sverige, låg arbetskrafts-talet på mellan 35–42 procent. I Sveriges fall tillhörde däremot endast tre av tio studerande ungdomar arbetskraften.

Fördelningen mellan sysselsatta och arbetslösa inom arbetskraften skiljde sig särskilt mellan länderna bland de studerande. Detta kan delvis förklaras av utbildningssystemets utformning och vilka länder som har en hög andel lärlingar med lön eftersom sådana individer klassificeras som sysselsatta i LFS. I två länder, Österrike och Tyskland, vilka också var de länder med högst andel lärlingar, bestod arbetskraften bland de studerande nästan uteslutande av personer som var sysselsatta. Detta förekommer också i Nederländerna och Norge, dock inte i lika stor utsträckning. De länder som istället hade en relativt liten andel sysselsatta i arbetskraften var Sverige, Finland och Storbritannien.

Diagram 12

Arbetskraften, uppdelat på sysselsatta och arbetslösa, bland personer i åldern 15–24 år som inte var studerande, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

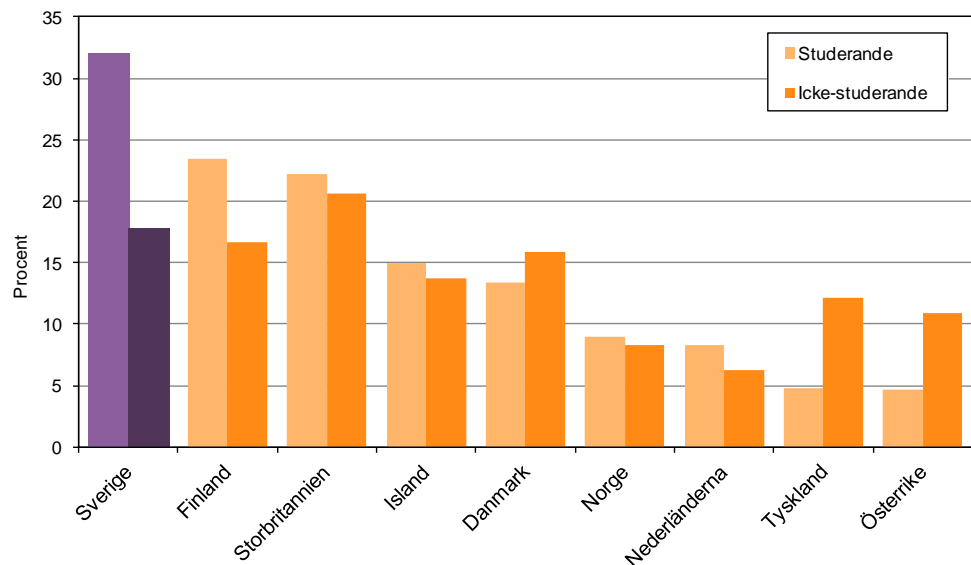
I diagram 12 som visar de icke-studerande var det avsevärt mindre skillnad mellan länderna. Samtliga länder hade ett arbetskraftsdeltagande på mellan 80 och 90 procent. Däremot skiljde sig fördelningen mellan sysselsatta och arbetslösa inom arbetskraften mellan länderna även för de icke-studerande. I Norge, Österrike och Nederländerna bestod arbetskraften endast till en liten del av arbetslösa, samtidigt som sysselsättningen var högst i dessa länder som andel av befolkningen. För övriga länder var däremot sysselsättningsgraden lägre och arbetskraften bestod i högre utsträckning av arbetslösa.

Jämför man diagram 11 och 12 framgår att sysselsättningsgraden skiljde sig avsevärt, i samtliga länder, mellan de som studerade och de som inte studerade. Sysselsättningsgraden bland de studerande skiljde sig också mycket mellan länderna. Sverige, Storbritannien och Finland var de länder där lägst andel av de studerande arbetade. I Sverige var endast 21 procent av de studerande sysselsatta. I Nederländerna, som också var det land med lägst ungdomsarbetslöshet, var det land som hade högst andel sysselsatta bland de studerande (57 procent). Sverige var det land där skillnaden var som störst om man jämför sysselsättningen mellan studerande och icke-studerande. Här var sysselsättningsgraden mer än 3,5 gånger så hög bland de icke-studerande som bland de studerande. Skillnaden mellan grupperna var minst i Danmark.

Arbetslöshet

Ett annat sätt att titta på arbetsmarknaden bland studerande och icke-studerande är att jämföra arbetslöshetstalet i de båda grupperna.

Diagram 13

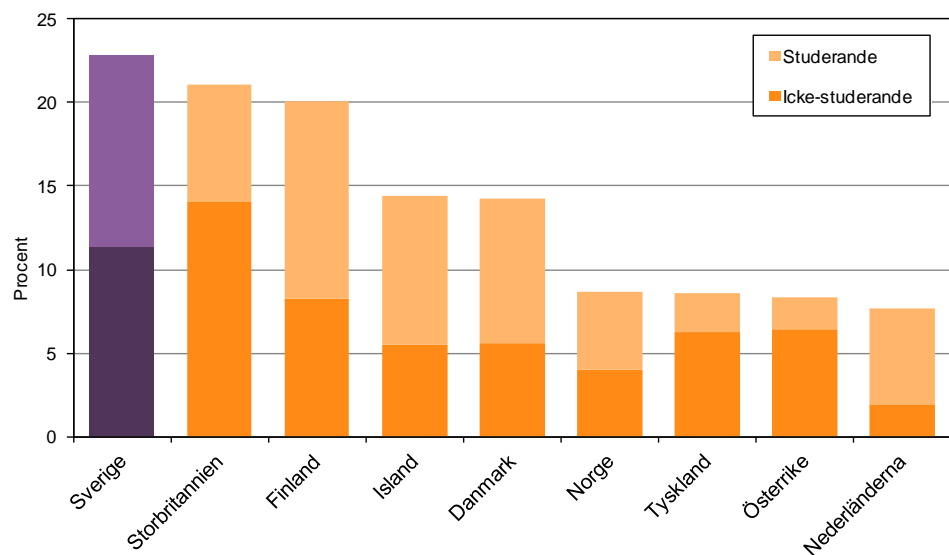
Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15–24 år efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

Skillnaden i arbetslösheten mellan studerande och icke-studerande var små i flertalet länder, dock inte i Sverige, Tyskland, Österrike och även i viss mån Finland. I diagram A framgår att arbetslösheten var högre bland studerande än icke-studerande i Sverige och Finland medan förhållandet var det omvända i Österrike och Tyskland. I diagram 13 visades att arbetslöshetstalet i Sverige och Finland skiljde sig mellan kvartalen, sannolikt på grund av att man i högre utsträckning sökte feriearbete i dessa länder. Säsongsvariationerna som ger högre ungdomsarbetslöshet under de två första kvartalen får ett genomslag på års-skattningarna och kan därmed bidra till att förklara att arbetslöshetstalet är högre bland studerande än icke-studerande i dessa länder, då det är de studerande som söker sommarjobb.

För att komplettera bilden av arbetslösheten i de olika länderna med avseende på formella studier visas i diagram 14 andelen av de arbetslösa som var studerande respektive icke-studerande.

Diagram 14

Arbetslöshetstalet, uppdelat på studerande och icke-studerande, bland personer i åldern 15–24 år, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

I Sverige utgjordes ungdomsarbetslösheten till lika stora delar av studerande och icke-studerande. I Storbritannien, Tyskland och Österrike var majoriteten av de arbetslösa ungdomarna icke-studerande, medan i övriga länder var de flesta arbetslösa ungdomar studerande.

Skillnaderna i såväl sysselsättning som arbetslöshet var större bland studerande än bland icke-studerande. Med andra ord förklarades skillnaderna mellan länderna för hela ungdomsgruppen, 15–24 år, framförallt av hur arbetsmarknadssituationen såg ut bland personerna som var i formell utbildning. Förklaringarna till varför ländernas arbetslöshetstal skiljer sig åt kan därför delvis finnas i ländernas utformning av utbildningssystemet.

Island, Nederländerna och Danmark hade ett högt arbetskraftsdeltagande bland de studerande och en arbetskraft som till stor del bestod av sysselsatta personer. Sverige, Storbritannien och Finland hade istället ett lågt arbetskraftstal bland de studerande och en arbetskraft som till förhållandevis stor del bestod av arbetslösa. Österrike och Tyskland var de länder där arbetskraften bland de studerande till störst del bestod av sysselsatta personer, ett mönster som blev än tydligare för gruppen 15–19 år.

Arbetslöshetsnivån i Österrike och Tyskland kan till stor del förklaras av att de hade ett lågt arbetskraftsdeltagande bland studerande i kombination med att en stor andel av de studerande var lärlingar och som därmed blev sysselsatta genom deltagandet i utbildningen. För Sverige var däremot en stor del av arbetskraften bland de studerande arbetslösa. I kombination med ett lågt arbetskraftsdeltagande medför detta att arbetslöshetstalet blev högre bland studerande än bland icke-studerande.

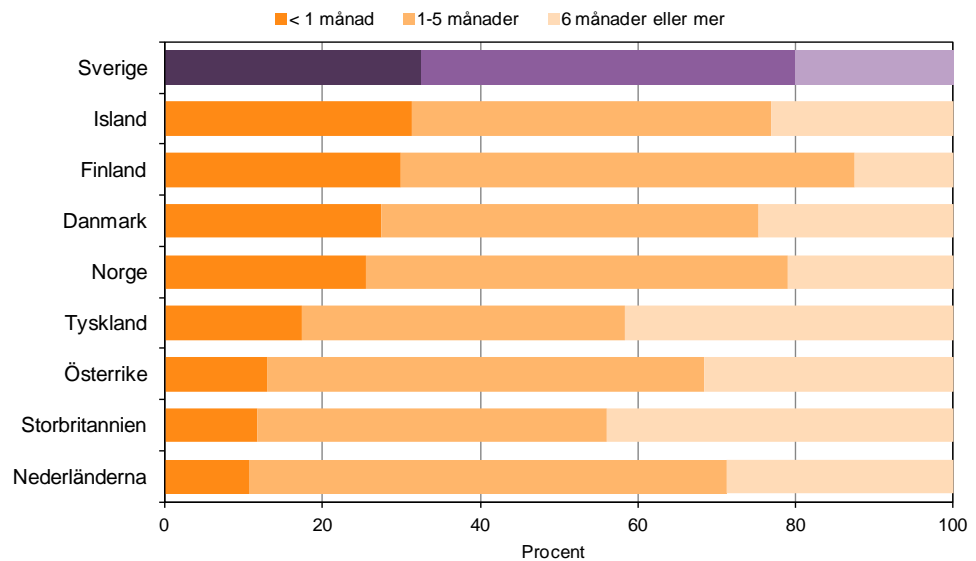
Arbetslöshetstalet säger inte allt

För att göra en rättvis tolkning av ungdomsarbetslösheten och därmed få en djupare förståelse för ungas situation på arbetsmarknaden bör ytterligare aspekter tas i beaktande. Exempel på detta är om arbetslösheten i ett land främst består av långtidsarbetslöshet eller friktionsarbetslöshet, vilken typ av arbete de sysselsatta ungdomarna har och hur stor andel av de arbetslösa ungdomarna som avvaktar ett arbete som påbörjas inom 3 månader.

Arbetslöshetstidens längd

I diagram 15 visas hur arbetslöshetstiden längd skiljde sig mellan länderna och hur stor andel av de arbetslösa som hade sökt arbete i mindre än en månad (dvs. 1–3 veckor), 1–5 månader och 6 månader eller mer.

Diagram 15
Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa personer i åldern 15–24 år, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

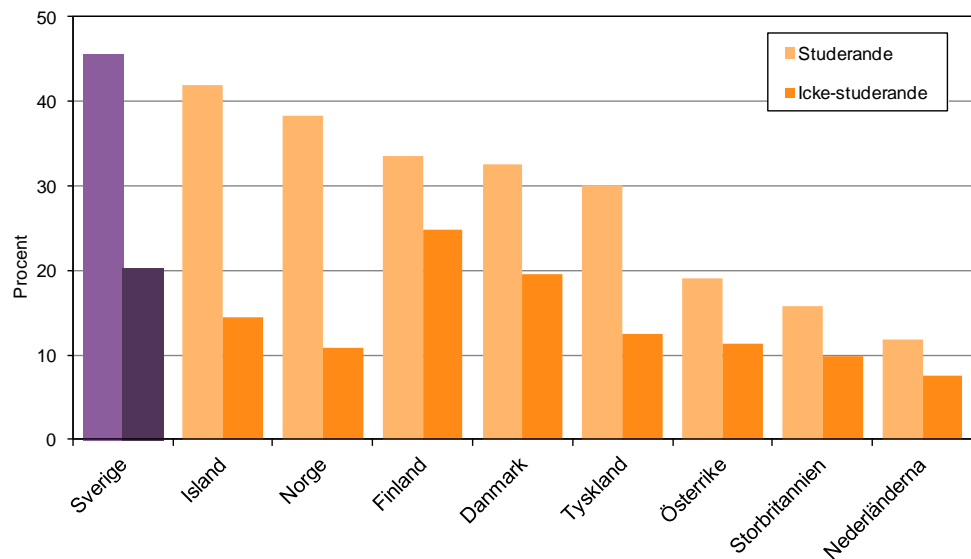
Sverige var det land där störst andel av de arbetslösa ungdomarna, 32 procent, varit arbetslösa i mindre än en månad. Samtidigt var Sverige tillsammans med Finland de två länder där lägst andel av ungdomsarbetslösheten utgjordes av långtidsarbetslösa, det vill säga arbetslöshet i 6 månader eller mer. I Finland var det 13 procent. Det var således en stor andel av de arbetslösa ungdomarna i Sverige som var arbetslösa under en kortare tid.

Detta var dock inte fallet i samtliga länder, i alla fall inte i samma utsträckning. I Nederländerna, Storbritannien och Österrike var det mellan 10 och 15 procent av de arbetslösa ungdomarna som hade varit arbetslösa i mindre än en månad. I Storbritannien och Tyskland var det samtidigt över 40 procent av de arbetslösa i åldersgruppen 15–24 år som hade varit arbetslösa i sex månader eller mer.

Utifrån detta kan man alltså konstatera att bakom de höga svenska nivåerna på ungdomsarbetslöshet dölde sig en relativt hög andel korttidsarbetslösa och en relativt låg andel långtidsarbetslösa. En förklaring till detta är att många svenska ungdomar är studerande och söker arbeten vid sidan av studierna eller sommarjobb.

Diagram 16

Andel av de arbetslösa i åldern 15–24 år som hade varit *arbetslös i mindre än 1 månad* efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

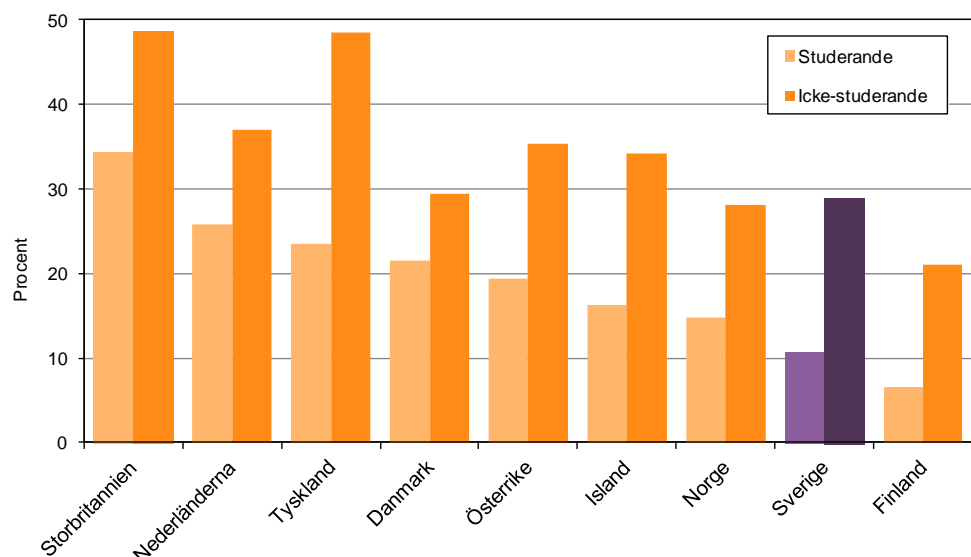

Källa: Eurostat, LFS.

I diagram 16 visas skillnaderna mellan länderna avseende andelen korttidsarbetslösa var större bland de studerande än bland de icke-studerande. Bland de arbetslösa studerande i Sverige var över 40 procent arbetslösa i mindre än en månad, motsvarande andel i Nederländerna var däremot endast 12 procent. Noterbart är också att Sverige även var ett av de länder som hade störst andel korttidsarbetslösa (<1 månad) bland de icke-studerande.

Diagram 17

Andel av de arbetslösa i åldern 15–24 år som hade varit *arbetslös i mer än 6 månader* efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS.

Tittar man istället på skillnaderna mellan länderna avseende andelen långtidsarbetslösa (6 månader eller mer), i diagram 17, visar sig en helt annan bild. Bland de studerande ungdomarna var Finland och Sverige de länder som hade lägst långtidsarbetslöshet. Störst andel långtidsarbetslösa bland studerande hade istället Storbritannien och Nederländerna (34 respektive 26 procent). Bland

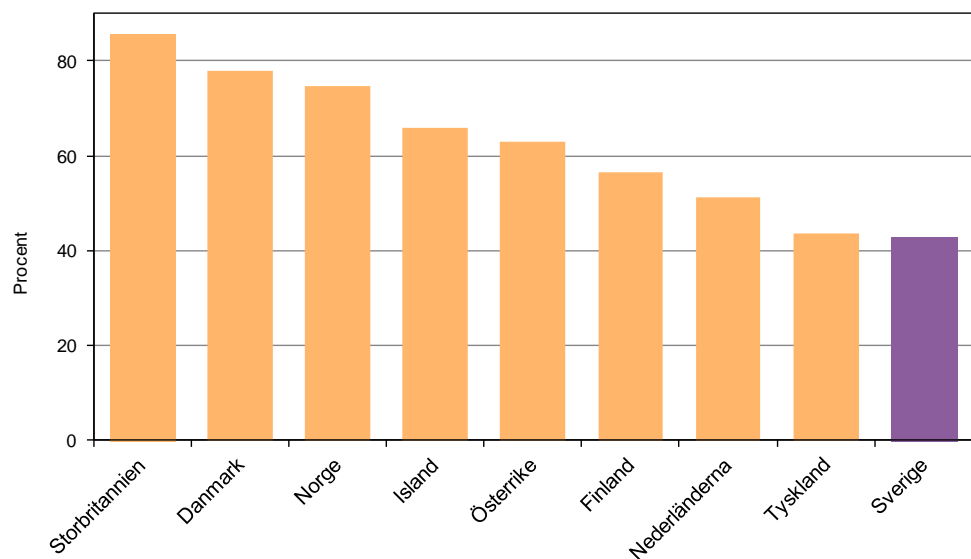
icke-studerande var det bara Finland och Norge som hade en lägre andel långtidsarbetslösa än Sverige medan Storbritannien och Tyskland hade högst andel, 49 procent vardera. Andelen långtidsarbetslösa var högre bland icke-studerande än bland studerande i samtliga länder.

Anknytningsgrad till arbetsmarknaden

En uppdelning mellan fast anställda och tidsbegränsat anställda säger något om hur stark anknytning de sysselsatta ungdomarna har till arbetsmarknaden. Om andelen fast anställda är låg innebär det att en stor andel av de sysselsatta har arbeten av tillfällig karaktär som exempelvis vikariat, feriearbete eller lärlingsplatser.

Diagram 18

Andel av de sysselsatta i åldern 15–24 år som hade en fast anställning, 2011. Procent

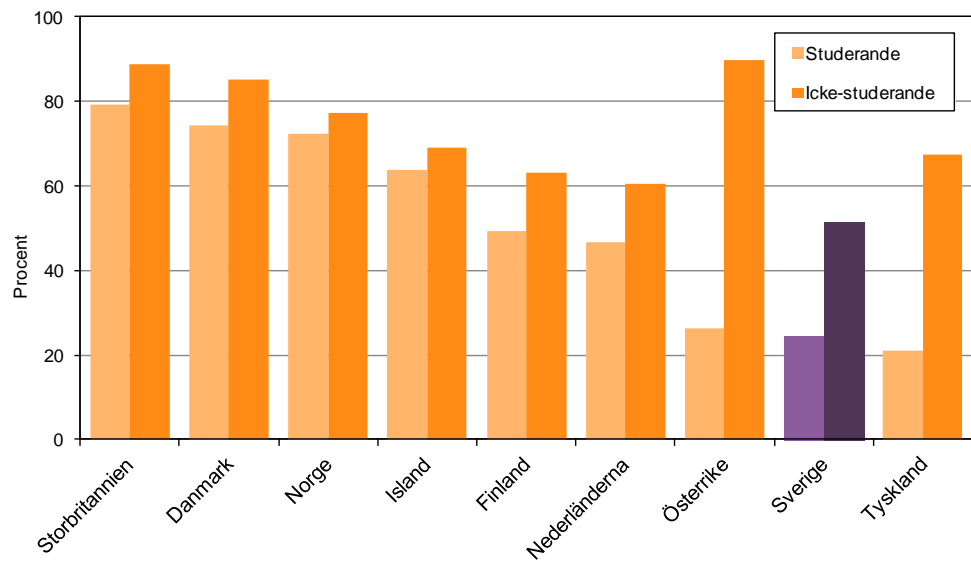

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

I diagram 18 framgår att Storbritannien var det land som hade högst andel fast anställda av de sysselsatta ungdomarna med sina 86 procent. Detta kan jämföras med Sverige och Tyskland där 43 respektive 44 procent var fast anställda.

Diagram 19

Andel av de sysselsatta i åldern 15–24 år som hade en fast anställning efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

Skillnaderna mellan länderna blir ännu tydligare vid en uppdelning i studerande och icke-studerande. Storbritannien, Danmark, Norge och Island hade alla en stor andel fast anställda bland de sysselsatta ungdomarna, både bland studerande och bland icke-studerande. Diagram 19 visar också att andelen med en fast anställning inte skiljde sig så mycket mellan de studerande och icke-studerande för flertalet länder. Det fanns dock tre länder, Österrike, Tyskland och Sverige, som avvek från övriga länder. I dessa var andelen fast anställda bland de sysselsatta klart lägre bland de studerande jämfört med de icke-studerande. I Österrike och Tyskland skulle detta kunna förklaras av att en stor andel av de studerande är lärlingar vilket innebär att de har en tidsbegränsad anställning. I Sveriges fall, ett land som inte har något utbyggt lärlingssystem, skulle däremot detta kunna förklaras av att de sysselsatta studerande i många fall har tillfälliga arbeten, där studerande arbetar extra vid sidan av studierna, eller har sommarjobb eller liknande.

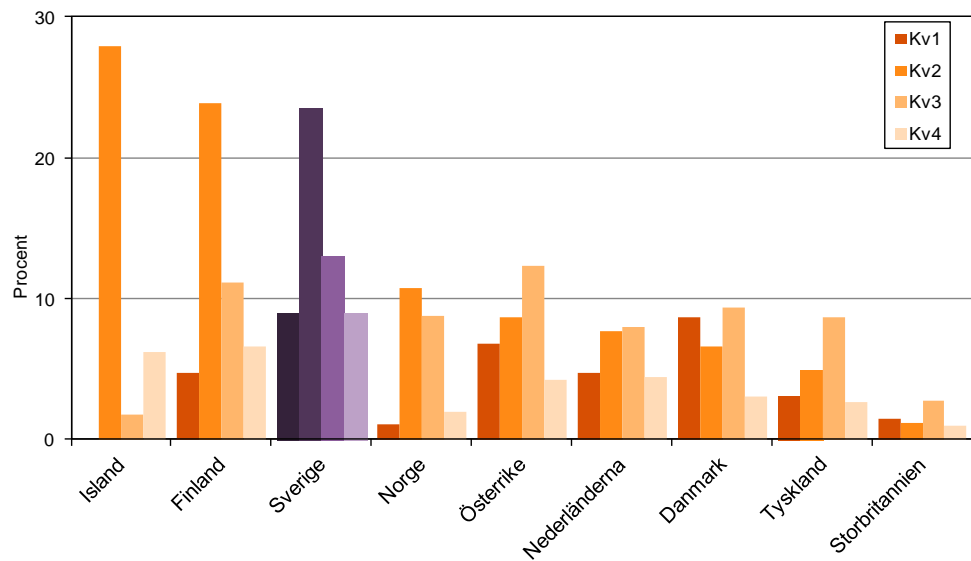
Personer som avvaktar arbete inom tre månader

För att klassificeras som arbetslös krävs att personen saknar arbete och kan påbörja arbete inom två veckor. Dessutom krävs att personen antingen sökt arbete under de senaste fyra veckorna eller avvaktar ett arbete som börjar inom tre månader. Här presenteras hur stor andel av de arbetslösa som utgörs av personer som avvaktar ett arbete.

Då studiemedel kan påverka incitamenten att söka feriearbete och att ungdomsarbetslösheten var mer säsongsbetonad i Sverige, Finland och Island - länder där man inte får studiemedel på sommaren, blir gruppen som avvaktar arbete särskilt intressant.

Diagram 20

Andel av de arbetslösa i åldern 15–24 år som avvaktade ett arbete inom tre månader, kvartal 1 2011 – kvartal 4 2011. Procent

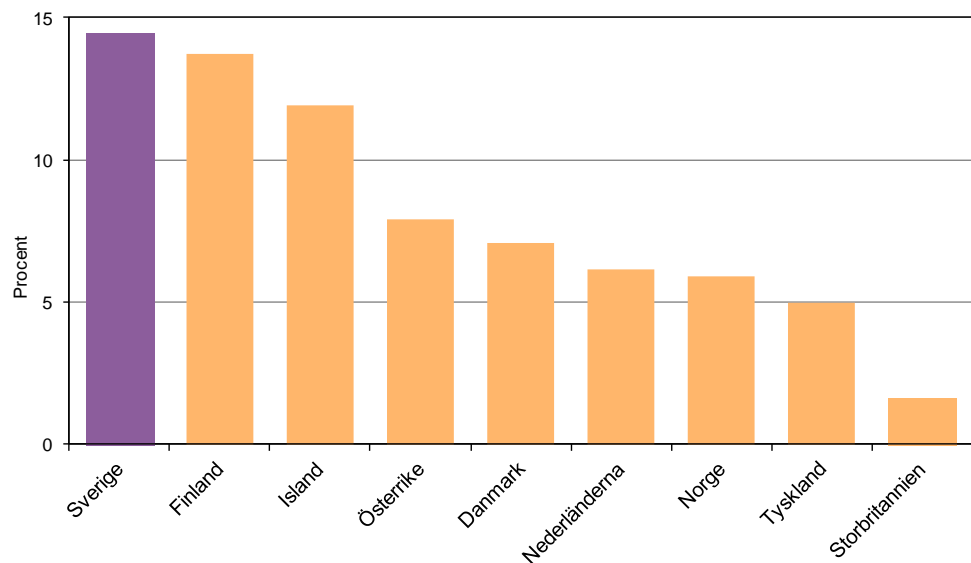

Källa: Eurostat, LFS.

I diagram 20 visas andelen av de arbetslösa ungdomarna som avvaktade ett arbete inom tre månader uppdelat på kvartal. I Finland, Sverige och Island märktes ett tydligt säsongsmönster genom att andelen avvaktare gick upp kraftigt i det andra kvartalet jämfört med de övriga kvartalen. Med andra ord kan ökningen av arbetslösheten under andra kvartalet i dessa länder i hög utsträckning förklaras av arbetslösa som avvaktar arbete. Detta stärker i sin tur tesen om att det rör sig om sommarjobb.

Diagram 21

Andel av de arbetslösa i åldern 15–24 år som avvaktade ett arbete inom tre månader, 2011. Procent

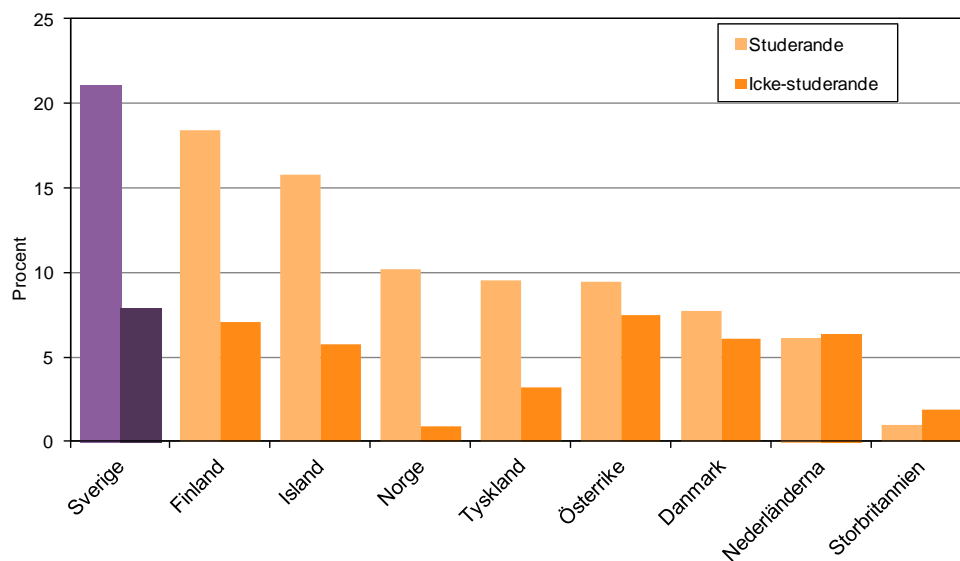

Källa: Eurostat, LFS.

Även sett till helårsskattningar stod Sverige, Finland och Island ut genom att de hade en högre andel av de arbetslösa som avvaktade arbete än övriga länder, vilket visas i diagram 21.

Diagram 22

Andel av de arbetslösa i åldern 15–24 år som avvaktade ett arbete inom tre månader efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: Eurostat, LFS, egen bearbetning.

Detta mönster blir än tydligare när gruppen delas upp i studerande och icke-studerande. I diagram 22 framgår det att det var de studerande som förklarade den största delen av skillnaderna mellan länderna, alltså andelen av de arbetslösa som avvaktade ett arbete inom tre månader.

Ytterligare aspekter för Sverige

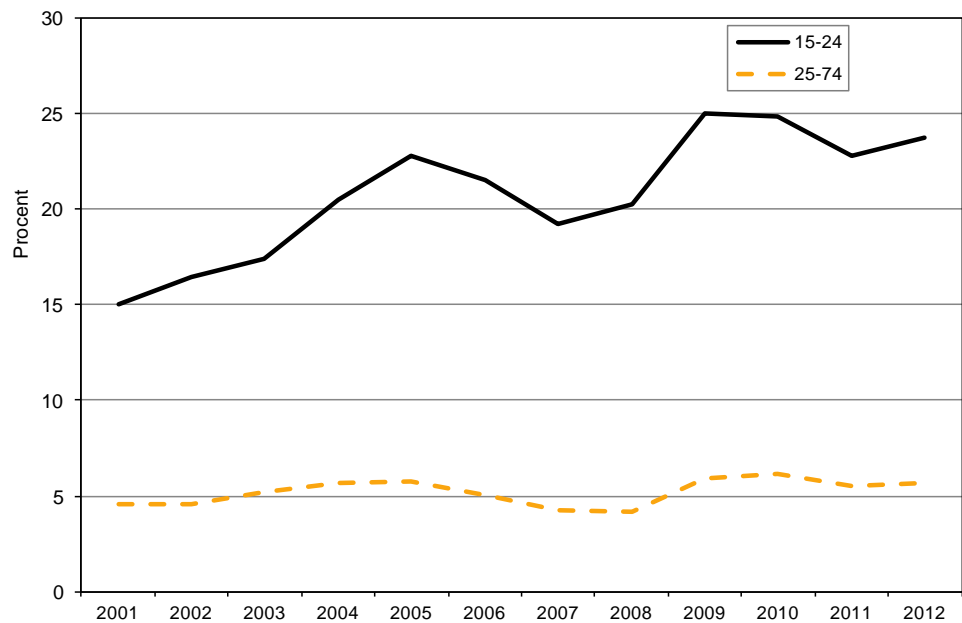
I detta avsnitt presenteras ytterligare indelningar av ungdomsgruppen för att närmare beskriva arbetsmarknaden för ungdomar i Sverige. För att bibehålla samma definitioner av studerande som i föregående avsnitt utgörs gruppen studerande även här av personer i formella studier, inklusive personer som för närvarande är på lov istället för det gängse heltidsstuderande.

Arbetslöshetstalet 2001-2012

I diagram 23 visas hur arbetslöshetstalet har utvecklats åren 2001-2012, dels för ungdomsgruppen och dels för övriga befolkningen 25-74 år.

Diagram 23

**Arbetslöshetstalet 2001-2012 för 15-24 år respektive 25-74 år, 2001-2011.
Procent**

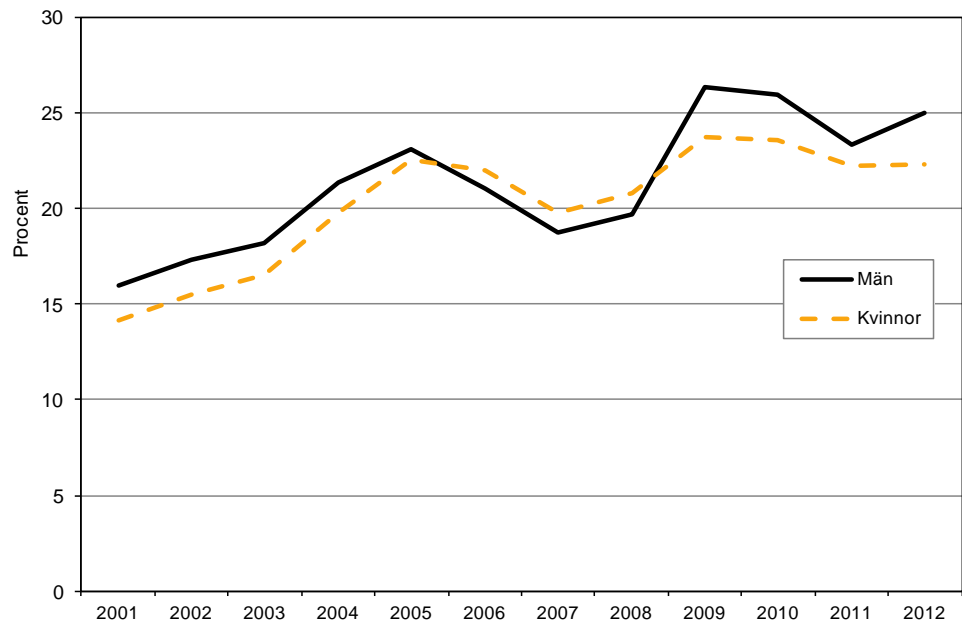

Källa: SCB, AKU.

Arbetslösheten i ungdomsgruppen uppvisar större variationer än i övriga befolkningen. Av dessa linjer framgår en samvariation, och i båda serierna märks en topp 2005, och även 2009-2010. Ungdomsarbetslösheten har dock mer markanta toppar och dalar. Trender på arbetsmarknaden märks alltså tydligare i ungdomsgruppen än i övriga befolkningen.

Skillnaderna mellan åldersgrupperna ökar också över tiden. 2001 var ungdomsarbetslösheten 3,3 gånger så hög som arbetslösheten i övriga befolkningen. Som störst var skillnaden mellan grupperna 2008 då motsvarande siffra var att ungdomsarbetslösheten var 4,9 gånger så hög som arbetslösheten för övriga befolkningen. År 2012 hade dock skillnaden mellan åldersgrupperna minskat något. Då var ungdomsarbetslösheten 4,2 gånger högre.

Diagram 24

Arbetslöshetsstalet 2001-2012 för 15-24 år efter kön. Procent

Källa: SCB, AKU.

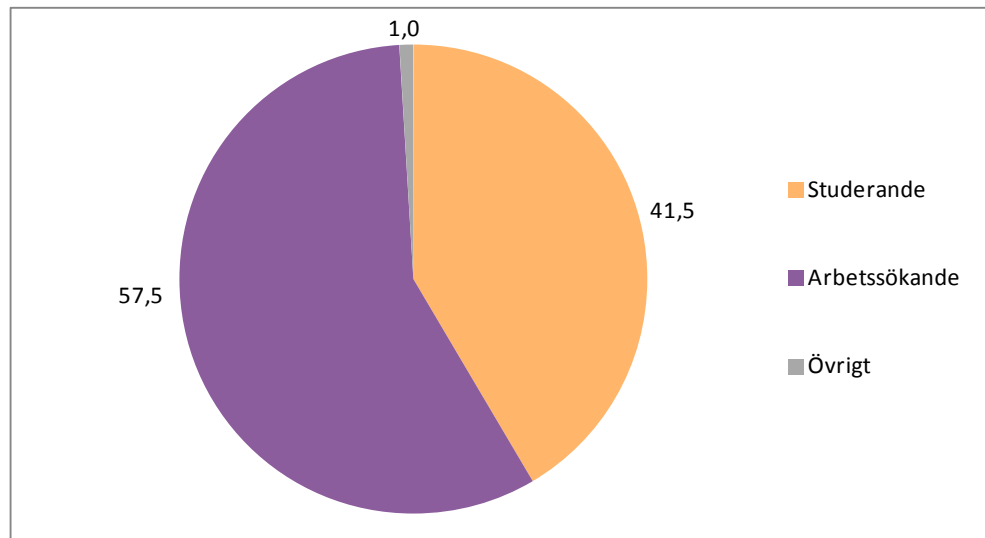
En uppdelning av de arbetslösa ungdomarna i män och kvinnor visar att det inte finns några stora skillnader mellan könen vad gäller utvecklingen och nivån på ungdomsarbetslösheten. Åren 2001-2005 var arbetslösheten något högre bland män än kvinnor. Under denna period ökade ungdomsarbetslösheten också för båda könen. När arbetslösheten sedan började minska 2006 var minskningen snabbare för män än för kvinnor. När ungdomsarbetslösheten åter ökade mellan 2008 och 2009 var även ökningen snabbare för män än för kvinnor.

Vad betraktade de arbetslösa ungdomarna sig som?

För att klassificeras som arbetslös krävs som tidigare nämnts att man söker och kan ta arbete. Vad det är för typ av arbete man söker, skälen till att man söker arbete och vilken omfattning man vill arbeta påverkar inte klassificeringen. Därför redovisas här hur de unga arbetslösa själva betraktar sig. Dessa skattningar bygger på frågan "Vad betraktar du dig huvudsakligen som?".

Diagram 25

Vad arbetslösa i åldern 15–24 år huvudsakligen betraktar sig som, 2011. Procent

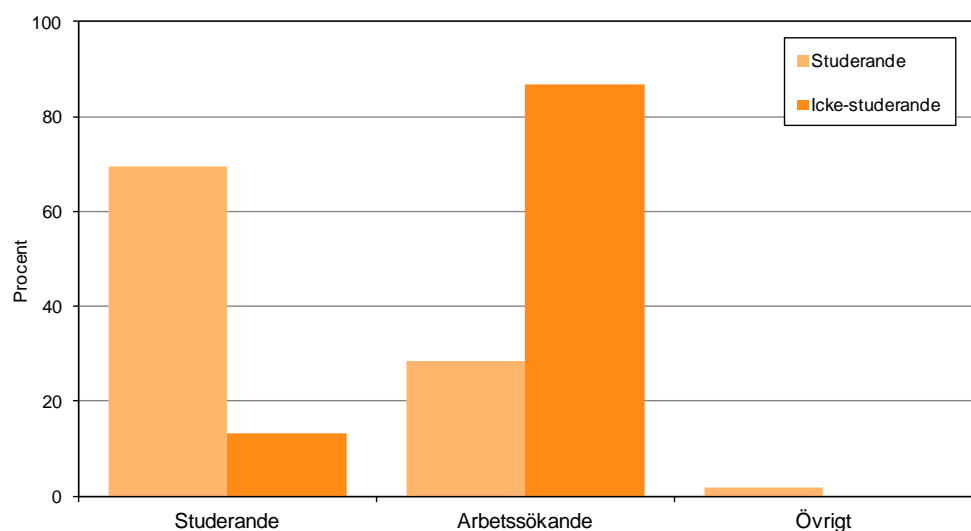
Källa: SCB, AKU.

Vid en uppdelning av vad ungdomarna betraktade som sin huvudsakliga verksamhet 2011, vilket visas i diagram 25, fördelade sig ungdomsgruppen främst i grupperna studerande och arbetsökande. Majoriteten, 57,5 procent, ansåg sig i första hand vara arbetsökande medan 41,5 procent av de arbetslösa ungdomarna ansåg sig i första hand vara studerande. Övriga 1 procent bestod av bland annat lediga och hemarbetande.

En uppdelning av ungdomarna i studerande och övriga visar att skillnaderna var stora mellan grupperna.

Diagram 26

Vad arbetslösa i åldern 15–24 år huvudsakligen betraktar sig som, efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: SCB, AKU.

I diagram 26 visas att 28,6 procent av de studerande arbetslösa ungdomarna främst betraktade sig som arbetsökande. En betydande andel, 69,5 procent, betraktade istället sig själva som studerande i första hand.

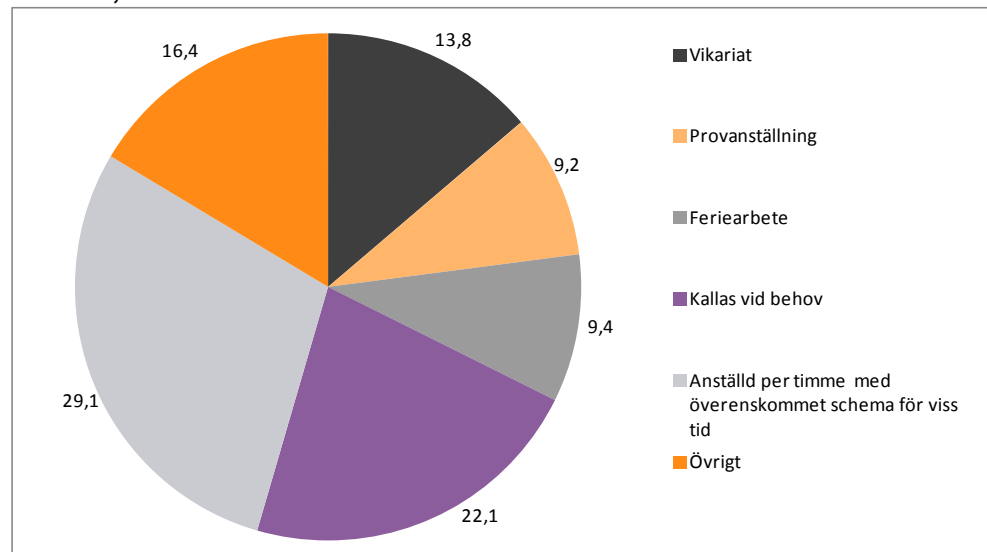
Bland ungdomar som inte studerade var det en större andel, 86,7 procent, av de arbetslösa som i första hand betraktade sig som arbetssökande. 13,3 procent betraktade sig som studerande.

Typ av tidsbegränsad anställning

I diagram 18 i avsnittet Anknypningsgrad till arbetsmarknaden visades att andelen tidsbegränsat anställda bland 15-24-åringar var relativt hög i Sverige. Här redovisas vilken typ av tidsbegränsad anställning ungdomar 15-24 år hade under 2011. Totalt var det 282 000 tidsbegränsat anställda i Sverige. Av dessa var 117 000 studerande och 165 000 icke-studerande.

Diagram 27

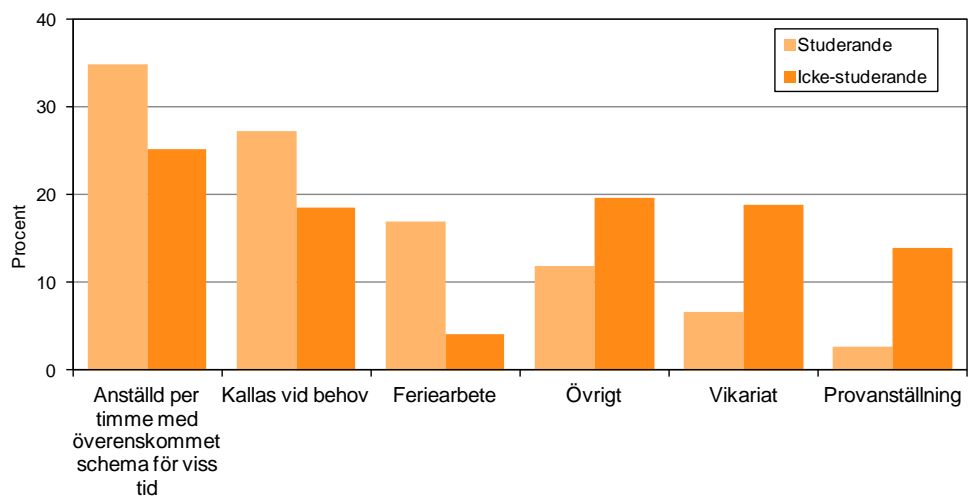
Typ av tidsbegränsad anställning bland tidsbegränsat anställda i åldern 15–24 år, 2011. Procent

Källa: SCB, AKU.

Den kategori flest ungdomar med tidsbegränsad anställning hade var "Anställd per timma med överenskommet schema för viss tid" 2011. Det var 29,1 procent av de tidsbegränsat anställda som tillhörde denna grupp. Det var också vanligt att kallas vid behov, vilket är en anställningstyp som 22,1 procent hade. Övriga betydande anställningsformer var vikariat, provanställning och feriearbete. Läringsanställningar, som bör utgöra en stor del av de tillfälliga anställningar i länder som Österrike och Tyskland, utgjorde i Sverige 1 procent av de tidsbegränsade anställningarna. I Sverige ingår även personer som gör praktik i denna kategori.

Diagram 28

Typ av tidsbegränsad anställning bland tidsbegränsat anställda i åldern 15–24 år efter studerande respektive icke-studerande, 2011. Procent

Källa: SCB, AKU.

Vid en uppdelning i studerande och icke-studerande visar det sig att provanställningar var mindre vanligt bland de studerande ungdomarna än bland de som inte studerade. Istället var kategorierna "Anställd per timme med överenskommet schema för viss tid", kallas vid behov och feriearbete mer vanligt i denna grupp med 34,8, 27,3 respektive 16,9 procent.

Bland personer som inte studerade var det en större andel som var vikarier eller hade provanställningar, 18,8 respektive 13,9 procent. Anställda per timme med överenskommet schema för viss tid var dock den vanligaste typen av tidsbegränsad anställning även bland icke-studerande.

Tabeller

Ungdomars arbetsmarknad i EU27, Norge och Island

1. Arbetskraftstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.

1. Relative labour force rate among people aged 15–24, broken down by age, 2011. Percent

	15-24 år	15-19	20-24
EU27	42,8	21,3	61,8
Belgien	32,0	9,5	53,0
Bulgarien	29,4	6,1	47,4
Tjeckien	30,1	6,7	49,3
Danmark	67,1	58,9	75,5
Tyskland	52,5	30,4	70,9
Estland	40,6	11,3	61,6
Irland	41,5	16,5	65,3
Grekland	29,2	7,4	51,6
Spanien	40,9	15,7	63,1
Frankrike	38,3	15,0	60,8
Italien	27,4	7,8	45,6
Cypern	38,8	7,8	65,8
Lettland	37,5	7,9	60,8
Litauen	28,1	4,2	51,3
Luxemburg	24,9	8,1	41,8
Ungern	24,8	3,4	44,0
Malta	51,8	26,9	74,1
Nederländerna	68,8	59,5	77,8
Österrike	59,9	43,2	75,5
Polen	33,6	7,3	56,4
Portugal	38,8	13,8	62,4
Rumänien	31,1	11,5	45,1
Slovenien	37,4	15,1	54,8
Slovakien	30,2	6,5	50,5
Finland	50,5	30,3	70,7
Sverige	53,0	32,0	72,9
Storbritannien	58,8	39,9	75,2
Island	73,1	68,3	77,0
Norge	55,6	39,7	71,4

2. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.

2. Unemployment rate among people aged 15–24, broken down by age, 2011. Percent

	15-24 år	15-19	20-24
EU27	21,3	26,7	19,6
Belgien	18,7	28,5	17,1
Bulgarien	25,0	56,8	21,9
Tjeckien	18,0	41,9	15,4
Danmark	14,2	17,2	11,9
Tyskland	8,6	10,0	8,1
Estland	22,4	45,2	19,4
Irland	29,0	39,0	26,7
Grekland	44,4	56,0	42,7
Spanien	46,4	64,1	42,6
Frankrike	22,0	29,4	20,3
Italien	29,1	48,4	26,0
Cypern	22,3	31,6	21,6
Lettland	31,0	58,3	28,2
Litauen	32,3	..	30,8
Luxemburg	16,9	..	16,1
Ungern	26,0	43,5	24,8
Malta	13,9	27,4	9,4
Nederländerna	7,7	10,4	5,6
Österrike	8,3	10,1	7,3
Polen	25,8	33,5	24,9
Portugal	30,1	49,8	26,0
Rumänien	23,7	30,0	22,6
Slovenien	15,7	15,0	15,9
Slovakien	33,2	67,1	29,5
Finland	20,1	29,6	16,0
Sverige	22,8	34,3	18,0
Storbritannien	21,1	31,2	16,4
Island	14,4	16,8	12,6
Norge	8,7	11,3	7,1

3. Andel i befolkningen som varken arbetar, studerar eller deltar i arbetsmarknadspolitiska åtgärder i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.

3. NEET (not in employment, education or training), as share of the population aged 15-24, broken down by age, 2011. Percent

	15-24 år	15-19	20-24
EU27	12,9	6,9	18,2
Belgien	11,8	6,8	16,5
Bulgarien	21,8	15,0	27,0
Tjeckien	8,3	3,6	12,2
Danmark	6,3	3,8	8,7
Tyskland	7,5	3,3	11,0
Estland	11,8	6,2	15,8
Irland	18,8	10,5	26,5
Grekland	17,4	8,6	26,5
Spanien	18,5	11,1	24,9
Frankrike	12,0	6,1	17,6
Italien	19,8	11,7	27,4
Cypern	14,6	7,1	21,2
Lettland	16,0	8,9	21,7
Litauen	11,5	3,3	19,5
Luxemburg	4,7	1,7	7,7
Ungern	13,3	4,9	20,8
Malta	10,6	9,8	11,4
Nederländerna	3,8	1,9	5,6
Österrike	6,9	5,3	8,5
Polen	11,6	3,7	18,3
Portugal	12,7	7,9	17,3
Rumänien	17,4	10,5	22,2
Slovenien	7,1	3,5	9,8
Slovakien	13,8	5,9	20,5
Finland	8,4	4,3	12,5
Sverige	7,5	4,2	10,7
Storbritannien	14,3	8,5	19,5
Island	6,7	4,7	8,3
Norge	5,0	2,2	7,9

Arbetsmarknadssituationen i nio utvalda länder,
en jämförelse mellan studerande och icke-
studerande

4. Arbetskraftstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.

4. Relative labour force rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK*
15-24 år	59,9	52,5	67,1	50,5	73,1	68,8	55,6	52,6	58,8
15–19	43,2	30,4	58,9	30,3	68,3	59,5	39,7	31,3	39,9
20–24	75,5	70,9	75,5	70,7	76,9	77,8	71,4	72,7	75,2
Studerande	41,0	37,2	61,4	36,5	65,8	62,6	41,7	30,3	35,4
15–19	37,9	26,7	57,5	25,2	65,2	58,4	34,9	23,2	29,4
20–24	47,8	53,8	67,9	56,4	66,6	69,1	54,0	45,2	50,0
Ej stud	89,0	85,9	81,0	83,0	88,1	87,9	86,7	89,2	84,2
15–19	77,7	74,9	68,3	73,0	83,3	74,5	81,5	82,4	79,7
20–24	91,1	87,2	84,5	85,2	89,6	90,1	87,8	90,7	85,4

* AT= Österrike, DE= Tyskland, DK= Danmark, FI= Finland, IS= Island, NL= Nederländerna, NO= Norge, SE= Sverige, UK= Storbritannien

5. Sysselsättningsgraden bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.

5. Employment rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15-24 år	54,9	47,9	57,5	40,4	62,5	63,5	50,8	40,5	46,4
15–19	38,8	27,3	48,7	21,3	56,7	53,3	35,2	20,5	27,5
20–24	70,0	65,2	66,5	59,4	67,3	73,5	66,3	59,5	62,8
Studerande	39,1	35,4	53,2	27,9	56,0	57,4	37,9	20,6	27,6
15–19	36,7	25,0	48,4	17,3	53,8	52,3	30,9	14,2	21,1
20–24	44,5	51,9	61,2	46,7	58,7	65,2	50,8	33,9	43,1
Ej stud	79,3	75,4	68,1	69,2	76,0	82,4	79,6	73,4	66,9
15–19	52,8	55,7	51,0	55,2	70,2	66,0	72,7	60,1	51,5
20–24	84,4	77,9	72,8	72,2	77,9	85,1	80,9	76,2	70,8

6. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 år efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.

6. Unemployment rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15-24 år	8,3	8,6	14,2	20,1	14,4	7,6	8,7	22,9	21,1
15–19	10,1	10,0	17,2	29,6	17,1	10,4	11,4	34,5	31,2
20–24	7,3	8,1	11,9	16,0	12,5	5,6	7,2	18,2	16,4
Studerande	4,6	4,8	13,3	23,5	15,0	8,3	9,0	32,0	22,2
15–19	3,3	6,4	15,8	31,4	17,5	10,3	11,5	38,7	28,2
20–24	7,0	3,6	9,8	17,2	11,9	5,7	6,0	24,9	13,7
Ej stud	10,9	12,2	15,9	16,7	13,7	6,2	8,3	17,7	20,6
15–19	32,1	25,6	25,4	24,4	15,7	11,4	10,7	27,1	35,3
20–24	7,4	10,7	13,8	15,2	13,1	5,5	7,8	15,9	17,1

7. Andel personer i åldern 15-24 år som var ej i arbetskraften efter ålder samt studerande och icke-studerande, 2011. Procent.

7. Share of people aged 15–24 who were not in the labour force broken down by age, students and non-students, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15-24 år	40,1	47,5	32,9	49,5	26,9	31,2	44,4	47,4	41,2
15–19	56,8	69,6	41,1	69,7	31,7	40,5	60,3	68,7	60,1
20–24	24,5	29,1	24,5	29,3	23,1	22,2	28,6	27,3	24,8
Studerande	59,0	62,8	38,6	63,5	34,2	37,4	58,3	69,7	64,6
15–19	62,1	73,3	42,5	74,8	34,8	41,6	65,1	76,8	70,6
20–24	52,2	46,2	32,1	43,6	33,4	30,9	46,0	54,8	50,0
Ej stud	11,0	14,1	19,0	17,0	11,9	12,1	13,3	10,8	15,8
15–19	22,3	25,1	31,7	27,0	16,7	25,5	18,5	17,6	20,3
20–24	8,9	12,8	15,5	14,8	10,4	9,9	12,2	9,3	14,6

8. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.

8. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
< 1 månad	13	17	27	30	31	11	26	32	12
1–5 månader	55	41	48	58	46	61	53	47	44
> 6 månader	32	42	25	13	23	29	21	20	44
15–19									
< 1 månad	12	18	31	31	40	11	34	41	13
1–5 månader	52	45	49	62	44	63	51	49	48
> 6 månader	37	37	20	7	16	26	15	10	39
20–24									
< 1 månad	14	17	23	29	22	11	18	26	11
1–5 månader	58	39	46	54	47	58	56	46	41
> 6 månader	28	44	30	17	30	32	26	27	48

9. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år som var studerande efter ålder, 2011. Procent.

9. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, who were students, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
< 1 månad	19	30	33	34	42	12	38	46	16
1–5 månader	62	46	46	60	42	62	47	44	50
> 6 månader	19	24	21	7	16	26	15	11	34
15–19									
< 1 månad	24	24	33	34	47	11	40	49	14
1–5 månader	54	47	47	61	41	63	46	44	51
> 6 månader	22	29	20	5	11	26	14	7	34
20–24									
< 1 månad	15	39	31	33	32	14	34	41	20
1–5 månader	68	46	43	59	43	61	49	43	45
> 6 månader	17	16	26	8	25	25	17	16	35

10. Arbetslöshetstidens längd bland arbetslösa i åldern 15-24 år som *inte* var studerande efter ålder, 2011. Procent.

10. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, who were not students, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
< 1 månad	11	12	20	25	14	8	11	20	10
1–5 månader	53	39	51	54	51	55	61	51	42
> 6 månader	35	49	29	21	34	37	28	29	49
15–19									
< 1 månad	8	12	24	19	14	11	10	23	11
1–5 månader	51	43	56	68	54	62	70	59	44
> 6 månader	41	45	20	13	33	27	20	18	45
20–24									
< 1 månad	14	13	18	27	15	7	11	19	9
1–5 månader	55	38	49	50	51	54	59	48	40
> 6 månader	31	49	33	23	35	40	30	32	50

11. Anknytningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år efter ålder, 2011. Procent.

11. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Fast anställda	63	44	78	56	66	51	75	43	86
Tidsbegr. anställda	37	56	22	43	32	47	24	57	13
Ej svar	0	1	0	0	2	2	1	0	1
15–19									
Fast anställda	20	23	80	48	61	44	69	23	80
Tidsbegr. anställda	80	77	20	52	36	53	29	77	18
Ej svar	0	1	0	0	2	3	2	0	2
20–24									
Fast anställda	84	51	77	60	69	57	78	49	88
Tidsbegr. anställda	16	48	23	40	29	42	21	51	11
Ej svar	0	1	0	0	2	1	1	0	1

12. Anknytningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år som var studerande efter ålder, 2011. Procent.

12. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, who were students, by age, 2011. Percent.

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Fast anställda	26	21	74	49	64	47	72	24	79
Tidsbegr. anställda	74	78	26	50	34	51	26	76	19
Ej svar	0	1	0	0	3	3	2	0	1
15–19									
Fast anställda	8	19	79	48	63	43	71	20	78
Tidsbegr. anställda	92	80	21	51	34	54	26	80	20
Ej svar	0	1	0	0	3	3	2	0	2
20–24									
Fast anställda	60	22	68	50	64	51	74	28	80
Tidsbegr. anställda	40	77	32	50	33	47	25	72	19
Ej svar	0	1	0	0	3	2	1	0	1

13. Anknyningsgrad bland anställda i åldern 15-24 år som inte var studerande efter ålder, 2011. Procent.

13. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, who were not students, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Fast anställda	90	67	85	63	69	61	77	51	89
Tidsbegr. anställda	10	32	15	37	30	38	22	49	11
Ej svar	0	1	0	0	1	1	1	0	1
15–19									
Fast anställda	74	42	83	46	55	48	60	28	82
Tidsbegr. anställda	26	57	17	54	43	50	38	72	16
Ej svar	0	1	0	0	2	2	2	0	3
20–24									
Fast anställda	92	70	86	66	73	62	80	55	90
Tidsbegr. anställda	8	30	14	34	26	37	19	45	10
Ej svar	0	1	0	0	0	1	0	0	1

14. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.

14. Share of unemployed aged 15–24 seeking work or awaiting a job that would begin within three months respectively, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	8	5	7	14	12	6	6	14	2
Sökte arbete	92	95	93	86	88	94	94	86	98
15–19									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	8	8	7	17	12	5	6	18	2
Sökte arbete	92	92	93	83	88	95	94	82	98
20–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	8	4	8	11	12	7	6	12	2
Sökte arbete	92	96	92	89	88	93	94	88	98

15. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som var studerande och som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.

15. Share of unemployed aged 15–24 years who were students and seeking work or awaiting a work would begin within three months respectively, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	9	10	8	18	16	6	10	21	1
Sökte arbete	91	90	92	82	84	94	90	79	99
15–19									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	11	11	6	19	13	5	7	21	1
Sökte arbete	89	89	94	81	87	95	93	79	99
20–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	8	7	12	18	21	8	18	20	1
Sökte arbete	92	93	88	82	79	92	82	80	99

16. Andel av arbetslösa i åldern 15-24 år som inte var studerande och som sökte arbete respektive avvaktade ett arbete som skulle påbörjas inom tre månader efter ålder, 2011. Procent.

16. Share of unemployed aged 15–24 years who were not students and seeking work or awaiting a job that would begin within 3 months respectively, by age, 2011. Percent

	AT	DE	DK	FI	IS	NL	NO	SE	UK
15–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	7	3	6	7	6	6	1	8	2
Sökte arbete	93	97	94	93	94	94	99	92	98
15–19									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	7	5	10	8	7	5	3	10	2
Sökte arbete	93	95	90	92	93	95	97	90	98
20–24									
Avvaktade ett arbete som började inom 3 månader	8	3	5	7	5	7	0	7	2
Sökte arbete	92	97	95	93	95	93	100	93	98

17. Andel av sysselsatta studerande och av sysselsatta totalt i åldern 15–24 år som klassificerades som sysselsatta på grund av att de var lärlingar, 2011*. Procent

17. Percentage of employed students and of total employees aged 15–24, who were classified as employed because they were apprentices, 2011 *. Percent

	DE	AT	DK	NL	IS	NO	UK	FI	SE**
Andel lärlingar av sysselsatta studerande	68,5	56,0	36,4	22,7	17,7	18,9	24,7	7,2	-
Andel lärlingar av sysselsatta totalt	34,7	24,1	23,9	15,5	10,4	9,7	7,6	3,5	-

* Av praktiska skäl har lärlingsandelarna från tabell 1 i rapporten applicerats på LFS-siffror från 2011

**Då de flesta lärlingar i Sverige inte erhåller lön och därför inte klassificeras som sysselsatta anges här ingen andel för Sverige.

Källa: Statistikbyråerna i de aktuella länderna samt Eurostat (LFS), egen bearbetning

Ytterligare aspekter för Sverige

18. Arbetslöshetstalet bland personer i åldern 15-24 och 25-74 år efter kön, 2001-2011. Procent.

18. Unemployment rate among people aged 15–24 and 25-74, broken down by sex, 2011. Percent

	15-24 år			25-74 år		
	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor
2001	15,0	16,0	14,1	4,6	4,8	4,6
2002	16,4	17,3	15,5	4,6	4,9	4,3
2003	17,4	18,2	16,5	5,2	5,5	4,8
2004	20,5	21,4	19,7	5,7	5,8	5,5
2005	22,8	23,1	22,5	5,8	5,9	5,6
2006	21,5	21,0	22,0	5,0	5,0	5,1
2007	19,2	18,7	19,8	4,3	4,1	4,5
2008	20,2	19,7	20,8	4,1	3,9	4,4
2009	25,0	26,3	23,7	5,9	6,1	5,6
2010	24,8	25,9	23,6	6,2	6,2	6,2
2011	22,8	23,3	22,2	5,5	5,5	5,5
2012	23,7	25,0	22,3	5,7	5,8	5,5

19. Typ av tidsbegränsad anställning, andel av personer med tidsbegränsad anställning i åldern 15-24 år efter studerande/inte studerande, 2011. Procent.

19. Type of temporary employment, share of persons with a temporary employment aged 15-24, broken down by student/not student, 2011. Percent.

	Totalt	Studerande	Icke-studerande
Vikariat	13,8	6,6	18,8
Provanställning	9,2	2,6	13,9
Feriearbete	9,4	16,9	4,1
Kallas vid behov	22,1	27,3	18,5
Anställd per timme med överenskommet schema för viss tid	29,1	34,8	25,1
Övrigt	16,4	11,9	19,6

20. Huvudsaklig verksamhet utifrån vad arbetslösa i åldern 15-24 år betraktar sig som, efter studerande/inte studerande, 2011. Procent.

20. Main status according to how unemployed aged 15-24 perceive themselves, broken down by student/not student, 2011. Percent.

	Totalt	Studerande	Icke-studerande
Studerande	41,5	69,5	13,3
Arbetssökande	57,5	28,6	86,7
Övrigt	1,0	1,9	..

Fakta om statistiken

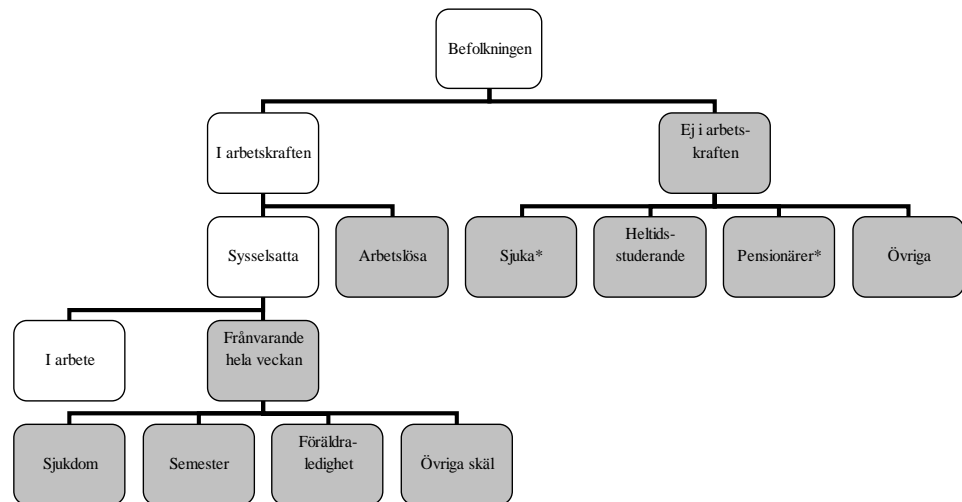
Dataunderlag

I temat används data från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) som är en urvalsundersökning. Populationen är personer i åldern 15-74 år som är folkbokförda i Sverige. Data som redovisas är kvartalsgenomsnitt.

Definitioner och förklaringar

April 2005 infördes en ny EU-anpassad Arbetskraftsundersökning, vilket medför att vissa av nedanstående definitioner **inte är jämförbara** med de definitioner som använts till och med mars 2005. Oktober 2007 ändrades den svenska officiella arbetslöshetsdefinitionen till att, i enlighet med ILO:s definitioner och EU:s förordningar, även omfatta heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. Även åldersgruppen är ändrad i AKU till att avse 15–74 år mot tidigare 16–64 år. För mer information om detta se www.scb.se/aku.

Nedanstående figur visar sambandet mellan några centrala begrepp i AKU. Av figuren framgår också uppdelningen av "befolkningen ej i arbete" på olika grupper vilka är gråmarkerade.

De gråmarkerade rutorna visar vilka undergrupper som ingår i gruppen Personer ej i arbete.

*) Förtidspensionärer av hälsoskäl ingår i gruppen *Sjuka*

Sysselessatta omfattar följande grupper:

-personer som under en viss vecka (mätveckan) utförde något arbete (minst en timme), antingen som avlönade arbetstagare, som egna företagare (inklusive fria yrkesutövare) eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande make/maka eller annan medlem av samma hushåll (= **sysselessatta, i arbete**).

-personer som inte utförde något arbete enligt ovan, men som hade anställning, arbete som medhjälpare hushållsmedlem eller egen företagare (inklusive fria yrkesutövare) och var tillfälligt frånvarande under hela mätveckan. Frånvaron räknas oavsett om den varit betald eller inte (= **sysselessatta, frånvarande från arbetet**). Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet (t ex för vård av barn eller studier), värnpliktstjänstgöring, arbetskonflikt eller ledighet av annan anledning.

Personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta, t.ex. offentligt skyddat arbete, Samhall, start av näringsverksamhet eller anställning med lönebidrag eller anställningsstöd.

Fast anställda omfattar personer med tillsvidareanställning.

Tidsbegränsat anställda omfattar personer med vikariat, anställningsstöd, säsongsarbete, provanställning eller objekts-/projektanställning samt övriga former av tidsbegränsade anställningar.

Undersysselsatta omfattar personer som är sysselsatta men som arbetar mindre än de skulle vilja göra och som hade kunnat börja arbeta mer under mätveckan eller inom 14 dagar från mätveckans slut.

Arbetslösa omfattar följande grupper:

-personer som var utan arbete under mätveckan men som **sökt** arbete under de senaste fyra veckorna (mätveckan och tre veckor bakåt) och **kunde** arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut. Arbetslösa omfattar även personer som har fått ett arbete som börjar inom tre månader, förutsatt att de skulle ha kunnat arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut.

Relativa arbetslöshetsstalet: Andelen (%) arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

I AKU definieras en arbetslös person som långtidsarbetslös om denne haft en sammanhängande arbetslöshetsperiod på minst 27 veckor.

Andel långtidsarbetslösa: Andelen (%) långtidsarbetslösa av antalet arbetslösa

I arbetskraften omfattar personer som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Relativa arbetskraftstalet: Andelen (%) personer i arbetskraften av befolkningen.

Ej i arbetskraften omfattar:

-personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Gruppen omfattar bl.a. personer som är studerande som inte har eller sökt arbete, pensionärer, hemarbetande, värnpliktiga eller långvarigt sjuka. Deltagare i de arbetsmarknadspolitiska program som betraktas som utbildning, t.ex. arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning, ingår också i gruppen.

Latent arbetsökande ingår i "ej i arbetskraften" och består av personer som velat och kunnat arbeta mätveckan, men som inte sökt arbete. Till denna grupp hänfördes också t.o.m. AKU september 2007 heltidsstuderande som sökt arbete.

Gruppen **personer ej i arbete** består av följande tre undergrupper:

-sysselsatta som varit frånvarande från arbetet hela mätveckan

-arbetslösa

-personer ej i arbetskraften

Så görs statistiken

AKU är en månatlig urvalsundersökning där antalet personer i urvalet varje månad har varierat över tiden. Under perioden oktober 2004 till och med mars 2005 skedde en tillfällig urvalsneddragning i samband med dubbelinsamling med ny intervjublankett som underlag för länkning inför omläggning av AKU april 2005. Mellan 1996 och 2000 var urvalstorleken 17 000 men utökades successivt under 2001 till 21 000 personer för att därefter från och med februari 2004 minska till 19 500. Mellan 2006 och 2009 var 21 500 personer med i urvalet varje månad. Från och med januari 2010 har urvalet utökats till att omfatta 29 500 personer per månad.

Som urvalsram används registret över totalbefolkningen (RTB). Tre separata urval används; ett för varje månad i kvartalet. I princip förnyas (roteras) vart och ett av urvalen med en åttondel mellan två på varandra efterföljande undersökningstillfällen. Det innebär att varje urvalsperson intervjuas sammanlagt åtta gånger under en tvåårsperiod. Urvalet räknas upp till befolkningstotaler.

Datainsamlingen sker huvudsakligen genom datorstödda standardiserade telefonintervjuer. Kodning av näringsgren och sektortillhörighet görs dels genom att utnyttja administrativa register (SCB:s Företagsdatabas FDB) med datorstöd, dels genom manuell kodning. Vid kodning av yrke och socioekonomisk gruppering används dels automatkodning genom matchning mot "lexikon", dels manuell kodning av intervjuvar.

Statistikens tillförlitlighet

De presenterade AKU-resultaten är **skattningar** behäftade med en viss osäkerhet på grund av olika felkällor som urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. Felen kan vara slumpmässiga eller systematiska. De senare påverkar resultaten i en viss riktning.

Den **slumpmässiga osäkerheten** beroende på bl.a. urvalsfel och slumpmässiga mätfel kan uttryckas i form av **konfidensintervall** som beräknas med hjälp av skattningens **standardavvikelse**. I flera tabeller anges uppgifterna med osäkerhetstal i form av 95-procentiga konfidensintervall. Genom att beräkna konfidensintervall kan man få en uppfattning om hur stora skillnader mellan exempelvis närliggande månad och år som kan förklaras av slumpmässiga fel.

De **systematiska felens storlek** kan anges först efter särskilda kvalitetsstudier. Ett studium av de olika felkällorna i AKU har visat att bortfallet och mätfelen är de felkällor som i första hand orsakar systematiska fel. Genom användande av hjälpinformation (fr.o.m. 1993) vid skattningsförfarandet har bortfallsfelet reducerats betydligt jämfört med tidigare skattningsförfarande. En mätfelsstudie 1994/1995 visar att bruttotofelet (det vill säga felaktigt medtagna och felaktigt utslutna enheter) för arbetskraftsstatus (sysselsatta, arbetslösa, ej i arbetskraften) uppgår till 3 procent och för variabeln anknytningsgrad (fast-, lös-, utan anknytning) till 5 procent.

Ramtäckning: En viss övertäckning föreligger i AKU beroende på att en del personer, som är födda utomlands, lämnar Sverige utan att anmäla det till svenska myndigheter. Undertäckningen i AKU bedöms vara högst obetydlig.

Bra att veta

Annan statistik

Uppgifter om sysselsättningen redovisas, förutom i AKU, även i andra undersökningar som registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), företagsbaserad sysselsättningsstatistik samt undersökningen av levnadsförhållanden (ULF). Dessa är dock inte jämförbara med AKU, huvudsakligen beroende på skillnader i undersökningsmetod, definitioner och mättidpunkt.

Arbetsförmedlingen redovisar varje månad uppgifter om antal personer, som är registrerade vid arbetsförmedlingarna och kan ta ett arbete direkt (antalet arbetsökande). Denna statistik är ett bra komplement till AKU t.ex. genom månadsvis redovisning av arbetssökande på regional nivå.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild Beskrivning av statistiken på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The theme report for the first quarter of 2013 describes the labour market situation for youth from an international perspective. Comparisons have been made for above all the main measures of employment, unemployment and the economic activity rate. These measures are further broken down into younger and older youth as well as students and non-students. Other measures that are important to understand the labour market situation for youth have also been highlighted for some selected countries. One of the aims of the report is to clarify and investigate some of the misunderstandings that exist concerning the labour market for youth.

- Sweden has a high level of youth unemployment from an international perspective. In 2011 unemployment for those aged 15-24 was 22.8 percent. The lowest level of youth unemployment in the countries studied was in the Netherlands at 7.7 percent. The highest level of youth unemployment was in Spain, 46.4 percent.
- Unemployment was higher for those aged 15-19 than for those 20-24 in all the countries studied. The differences between the countries were greatest in the younger age category, while the unemployment rate converged in the older age groups. The differences between countries were greater in the student group than in the non-student group.
- The international measure NEET (not in employment, education or training) is another indicator of the labour market situation for youth. Among Swedish youth that figure was 7.5 percent in 2011. This means that Sweden was one of the countries with the lowest share of young people in the NEET-group.
- Apprentices who receive pay are classified as employed in the LFS. In countries where apprentice programmes are widespread and those participating receive pay, such as Germany and Austria, the unemployment rate is held back. In contrast to most of the other countries, Sweden has very few apprentices, and there is no legislation that requires apprentices to be paid.
- In countries that do not give Student financial aid during the summer, the incentive to look for work increases. The share of young people who look for work and also the share of unemployed persons awaiting a job is higher during the first half of the year, and especially during the second quarter in Sweden, Finland and Iceland, where Student financial aid is not paid during the summer.
- Sweden had a relatively low share (20%) of young people on longterm unemployment in an international perspective. 32 percent of unemployed Swedish young people were unemployed for less than a month in 2011. This compares to 11 percent in the Netherlands.
- Another measure in the LFS is how people regard themselves. A large share of the unemployed Swedish young people (41.5%) regarded themselves as having studies as their main activity in 2011. Among unemployed students, 28.6 percent mainly regarded themselves as looking for work, while among non-students the share was 86.7 percent.

List of tables

1. Relative labour force rate among people aged 15–24, broken down by age, 2011. Percent	33
2. Unemployment rate among people aged 15–24, broken down by age, 2011. Percent	34
3. NEET (not in employment, education or training), as share of the population aged 15-24, broken down by age, 2011. Percent	35
4. Relative labour force rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent	36
5. Employment rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent	36
6. Unemployment rate among people aged 15–24, broken down by age and students and non-students, 2011. Percent	37
7. Share of people aged 15–24 who were not in the labour force broken down by age, students and non-students, 2011. Percent	37
8. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, by age, 2011. Percent	37
9. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, who were students, by age, 2011. Percent	38
10. Length of unemployment among the unemployed aged 15–24, who were not students, by age, 2011. Percent	38
11. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, by age, 2011. Percent	39
12. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, who were students, by age, 2011. Percent.	39
13. Degree of attachment to the labour market among employees, aged 15–24, who were not students, by age, 2011. Percent	40
14. Share of unemployed aged 15–24 seeking work or awaiting a job that would begin within three months respectively, by age, 2011. Percent	40
15. Share of unemployed aged 15–24 years who were students and seeking work or awaiting a work would begin within three months respectively, by age, 2011. Percent	41
16. Share of unemployed aged 15–24 years who were not students and seeking work or awaiting a job that would begin within 3 months respectively, by age, 2011. Percent	41
17. Percentage of employed students and of total employees aged 15–24, who were classified as employed because they were apprentices, 2011 *. Percent	42
18. Unemployment rate among people aged 15–24 and 25-74, broken down by sex, 2011. Percent	43
19. Type of temporary employment, share of persons with a temporary employment aged 15-24, broken down by student/not student, 2011. Percent.	43
20. Main status according to how unemployed aged 15-24 perceive themselves, broken down by student/not student, 2011. Percent.	43

List of terms

Arbetslösa	unemployed
Anställda	employees
Arbetsstimmar	hours worked
Arbetare	workers
Båda könen	both sexes
Därav	of which
Ej i arbetskraften	not in the labour force
Ej i arbete	not at work
Faktiskt arbetade timmar	actual hours worked
Fast anställd	permanently employed
Frånvarande från arbetet	persons absent from work
Frånvarande fr. arbetet hela veckan	absent from work the whole week
Företagare	employers, self-employed
I arbetskraften	in the labour force
I arbete	at work
Kvinnor	women
Latent arbetssökande	potentially looking for a job
Län	county
Medhjälpande familjemedlem	unpaid family worker
Månad/månadsvis	month/monthly
Män	men
Näringsgren	branch of industry
Offentlig sektor	public sector of employment
Osäkerhetstal	measure of uncertainty
Outnyttjat arbetskraftsutbud	labour supply not utilized
Privat sektor	private sector of employment
Relativt arbetskraftstal	labour force rate / activity rate
Relativt arbetslöshetstal	unemployment rate
Relativt frånvarotal	absence ratio
Sektortillhörighet	sector of employment
Sysselsatta	employed
Sysselsättningsgrad	employment rate
Säsongrensade o utjämnade värden	seasonally adj.and smoothed figures
Tidigare arbetskraftstillhörighet	previous labour force status
Tidsbegränsat anställd	temporarily employed
Tjänstemän	salaried employees
Undersysselsatta	underemployed
Ursprungliga värden	original figures
Vanligen arbetade timmar	usual hours worked

Yrke
Ålder

occupation
age